

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

AİLE BÜTÜNLÜĞÜNÜ OLUMSUZ ETKİLEYEN OLAYLARI ARAŞTIRMA KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı
10 Şubat 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- *Emniyet Genel Müdürlüğü Aile İçi Şiddetle Mücadele Şube Müdürü Tarıkhhan Çetiner'in, polisin aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadeledeki rolü ve sorumlulukları ile aile bütünlüğünün korunması hakkında sunumu*

2.- *Jandarma Genel Komutanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürü Özlem Yılmaz'ın, Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğünün görev alanları ve faaliyetleri hakkında sunumu*

3.- *Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadın Politikaları Daire Başkanı Mustafa adır'ın, ŞÖNİM'lerin yasal dayanağı, kuruluş çalışmaları, mevcut durumu ve yapılan çalışmalar hakkında sunumu*

4.- *Ankara ŞÖNİM M¼d¼r¼ Muradiye Oral'ın, ŞÖNİM'lerdeki kurumsal hizmet s¼reci hakkında sunumu*

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- *Komisyon Başkanı Ayşe Keşir'in Komisyonun alışma seyahatlerine ilişkin açıklaması*

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

10 Şubat 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.10

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli uzmanlarımız ve değerli misafirlerimiz, değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Komisyonumuzun bugünkü gündeminde kurumları dinlemeye devam edeceğiz. Çok kısa bir özet geçeyim, bugün burada ilk defa olan arkadaşlar için. Ayrıca Tülay Hanım artık Komisyonumuzun üyesi, kendisine de hoş geldiniz diyorum.

Biz biliyorsunuz, Komisyonun ilk toplantısını yaptığımız zaman şöyle bir karar aldık prensip olarak: Önce kurumları dinleyelim, alanda çalışan kurumları. Geçtiğimiz haftalarda bu alanda yapılan araştırmaları dinledik hem üniversitelerimizin hem kurumlarımızın yapmış olduğu araştırmaları dinledik. Şimdi de, sahada olan, aile bütünlüğünün korunması ve boşanma olaylarının araştırılması biliyorsunuz Komisyonumuz. Geniş bir alanımız var. Bu alanda çalışan kamu kuruluşlarını zaten hem tüm Komisyon üyelerimizin iş birliğiyle belirlemiştik aşağı yukarı ne olacak diye önerilerini almıştık. O öneriler doğrultusunda da zaten çağırılmaya devam ediyoruz. Bugün de İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Komutanlığı ilk etapta dinleyeceğiz. Akabinde Aile Bakanlığı - biliyorsunuz- bu alanda hem koordinatör Bakanlık görevini yürütüyor şiddet önleme merkezleri, 6284'te kurulmuş yapılar, onların mekanizmasını dinleyeceğiz.

Tabii şunu önemişiyorum: İlk toplantıda söylediğim aslında her toplantıda belki söyleme ihtiyacı duyuyorum ne yazık ki, bu konuya biz mutlaka ve mutlaka bütüncül bakmak zorundayız. Tek bir kurumun ya da tek bir perspektifin konusu değil bu konu. Sadece emniyet ve güvenlik konusu değil, sadece yasama konusu değil, sadece Aile Bakanlığının konusu değil, sadece Sosyal Hizmetlerin de konusu değil. Tamamen tüm açılarıyla geniş bir perspektiften bakmamız gereken bir konu. Onun için kurumları doğru dinlememiz, alanda yapılan çalışmalara vakıf olmamız Komisyon üyeleri açısından raporun doğru ve sağlıklı çıkması yönünde bizi iyi bir yere götüreceği kanaatindeyiz.

Emniyet Genel Müdürlüğünden gelen misafirlerimiz hoş geldiniz. Önce sizleri tanıyalım, başlamadan evvel sununuza lütfen kendinizi tanıtırmanız memnun olurum, ondan sonra da lütfen sizi dinleyelim.

Teşekkür ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Hoş geldiniz Tarıkhhan Bey.

Nasıl bir sunum planı izliyoruz?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Şöyle 6284 sayılı Kanun kapsamında kolluğa verilen yetki çerçevesinde polisin alandaki aile içi şiddet dediğimiz kadına karşı şiddet, aile içi şiddet olaylarındaki yetki ve sorumluluğu ve aile bütünlüğünün korunmasına yönelik tavsiye niteliğinde birkaç tane hususu dile getirmeye çalışacağım.

BAŞKAN – Önce bir sorumluluğunuzu tanımlayacaksınız, sonra çözüm önerileriniz.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Evet.

BAŞKAN – Tamam, buyurun, dinliyorum sizi.

II.- SUNUMLAR

1.- *Emniyet Genel Müdürlüğü Aile İçi Şiddetle Mücadele Şube Müdürü Tarıkhhan Çetiner'in, polisin aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadeledeki rolü ve sorumlulukları ile aile bütünlüğünün korunması hakkında sunumu*

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, kıymetli komisyon üyelerimiz; Polisin Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadelede Rolü ve Sorumlulukları ile Aile Bütünlüğünün Korunması İçin Önerileri başlıklı sunumu arz edeceğim.

Teşkilatlanmadan bahsedecek olursak: 3 Ağustos 2011 tarihinde, Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığı bünyesinde, Aile İçi Şiddetle Mücadele Şube Müdürlüğü kurulmuştur. 11 Kasım 2015 tarihinde de yine Bakanlık onayıyla 81 il emniyet müdürlüğü asayiş şube müdürlüğü bünyesinde Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliği kuruluşumuz mevcuttur.

6284 sayılı Kanun kapsamında kolluğun kapsamına bakacak olursak: Özellikle 6284 sayılı Kanun'un 3/1 maddesi kapsamında mülki amirin yetkisinde olan ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde şiddet mağduruna yönelik verilen koruyucu tedbirlerden kanunun 3/1 (a) maddesindeki barınma yeri sağlanması tedbiri dediğimiz özellikle şiddet mağduru kadınlar ya da aile içi şiddet mağdurları polis merkezine geldiğinde barınmayla ilgili bir husus varsa, kendisine ve gerekiyorsa...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

BAŞKAN – Kadınlar dışında da gelenler oluyor ama yani genel olarak kadınlar üzerinden konuşuyoruz ama kadınlar dışında da gelenler oluyor. Yani erkek de geliyor, yaşlı da geliyor.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Bu durumda barınma talebiyle gelen olduğu zaman ya da bu tedbirleri resen de verebiliyoruz. Kendi belki içinde bulunduğu durumun farkında değil ama güvenli bir ortamda barınmasının sağlanması gerekebilir ya da kendisinin yine uygun bir barınma talebi olabilir. Bu ölçekte kendisine ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka bir yerde uygun barınma yeri sağlanması tedbirini uygulayabiliyoruz. Normalde bu mülki amirin yetkisinde ama gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kolluk amiri bu yetkiyi kullanabiliyor.

Yine aynı şekilde, hayatı tehlikesinin bulunması hâlinde, ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınması tedbirini de uygulayabiliyoruz.

Bu kararlar alındıktan sonra kırk sekiz saat içerisinde mülki amirin onayına sunuluyor. Kırk sekiz saat içerisinde onaylanmayan kararlar kendiliğinden kalkıyor yani kolluk değerlendirmesi neticesinde böyle bir karar verebiliyoruz ama tabii onaylandıktan sonra bu süreç başlıyor. Dolayısıyla mülki amire arz edildikten sonra bu tedbirler mülki amirin onayından sonra da devam ediyor.

Yine, kanunun 5/1 maddesinde Şiddet Uygulayana ya da Uygulama İhtimali Bulunan Kişilere Verilen Önleyici Tedbirler başlığı altında normalde bu tedbirler bir kişinin özgürlüğü kısıtlandığından dolayı hâkimin yetkisinde olan ve yine gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde kolluk amirinin de karar verebileceği hususlar var; bunlar da genel itibarıyla, şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması yönünde bir karar verebiliyoruz.

Müşterek konuttan veya bulunduğu yerden derhâl uzaklaştırılması ve müşterek konutun korunan kişiye tahsis edilmesi tedbirini yine aynı şekilde verebiliyoruz.

Korunan kişilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve iş yerine yaklaşmaması tedbirini verebiliyoruz.

Son olarak da, gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması tedbirini verebiliyoruz; bu bir önleyici tedbir. Sonuçta bir kimsenin özgürlüğü kısıtlandığından dolayı hâkimin yetkisinde olan tedbirler ve bu tedbirlerin hâkim tarafından onaylanması süreci de yirmi dört saat. Koruyucu tedbirler kırk sekizdir.

BAŞKAN – Yani, kolluğun buradaki şeyi yirmi dört saatle sınırlı.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Evet, yirmi dört saatle sınırlı.

BAŞKAN – Tamam.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yirmi dört saat içerisinde yine aldığımız bu karar tabii ki uygulanıyor, sonrasında onaylanma aşamasında onaylanınca bunu tekrar şiddet uygulayan şahsa tebliğ ediyoruz, onaylanmasa da şiddet uygulayana tebliğ edilmiyor, sadece şiddet mağduruna tebliğ ediliyor yani “Biz böyle önleyici bir tedbir aldık seni korumaya yönelik ama bu tedbir onaylanmadı, ihlal durumu filan söz konusu olduğunda bildirim yaptığınızda bununla ilgili herhangi bir tedbir ihlaliyle ilgili bir şey gündemde değil. Sonuçta bu mahkeme tarafından onaylanmadı.” diye sadece mağdura bunun tebliğini yapıyoruz.

BAŞKAN – Tebliğ süresi belli mi? Yani, aynı gün içinde yapılabilir mi bu tebliğ?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yirmi dört saat içerisinde onaylanmazsa sonucunda tabii ki mağdura ulaşıyoruz ve bir şekilde tebliğ ediyoruz onu.

BAŞKAN – Tamam.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Genel itibarıyla bir polis merkez amirliğine şiddet mağduru bir kadın geldiğinde ya da böyle bir ihbar yapıldığında hangi aşamalarda neler yapılıyor konusunu arz etmek istiyorum:

Olayın intikaliyle birlikte tabii ki tedbirler alınıyor, sonrasında genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere nöbetçi cumhuriyet savcısına konuyla ilgili bilgi aktarılıyor ve ondan alınan talimat doğrultusunda genel hükümlere göre işlemlere başlanıyor. Sonrasında mağdurun eğer fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddete maruz kalmışsa -tabii yine savcının da talimatıyla birlikte doktor raporu alınıyor adli rapor dediğimiz- adli muayenesi yaptırılıyor. Bu aşamadan sonra, gecikmeksizin en seri vasıtalarla şiddet önleme ve izleme merkezlerine, eğer ilde kuruluşu yoksa Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ilgili birimine il müdürlüğüne ya da SHM dediğimiz yapıya “Böyle bir vaka geldi sizin de bilginiz olsun.” diye bilgi aktarımı sağlıyoruz.

Daha sonra yine, şiddet mağdurunun hem hukuki hem sosyal hem de psikolojik ve ekonomik destek alabileceğini bilgilendirerek ŞÖNİM’den ya da Aile Sosyal Politikalar ilgili biriminden bu konulardan destek alabileceğini kendisine söylüyoruz.

Yine, PolNet Sistemi dediğimiz Emniyet İnternet ağında ifadelerinin alınması amacıyla, olay girişi yapılması amacıyla bu sistem üzerinden şiddet mağdurunun ifadesini alıyoruz. Olaya ilişkin bilgisi olan diğer kişiler varsa, olayın tanıkları varsa onların ifadelerinin alınması aşamasını tamamlıyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

Yine, risk değerlendirmesi yapmak amaçlı Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddet Olay Kayıt Formu dediğimiz risk değerlendirme ölçekli aynı zamanda şiddet mağdurunun ve şiddet uygulayanın kişisel bilgilerinin de olduğu bir form var; sistem üzerinden bunu dolduruyoruz.

Mağdura yönelik yapılan risk değerlendirmesi sonrasında gecikmesinde sakınca bulunan bir hâl varsa bu kapsamda koruyucu ve önleyici tedbirlerin alınması...

BAŞKAN – Tarıkhane Bey, şu risk değerlendirmesini biraz açar mısınız size zahmet.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Bir sonraki sayfada risk değerlendirmesini arz edeceğim Sayın Başkanım.

Risk değerlendirmesi dediğimiz, 22 Ekim 2009 tarihinden beri kullanılmakta olan, 22 risk sorusunu kapsayan, sonrasında “risk değerlendirme ve tedbir kararları” bölümlerinden oluşan bir form. Bu formun içerisinde içinde bulunduğu şiddet sarmalını ölçmek amaçlı, sonuçta birtakım koruyucu tedbirleri resen verme yetkimiz olduğundan dolayı, bu manada belki kadın içinde bulunduğu psikolojinin ya da içinde bulunduğu şiddet sarmalının farkında değilse en azından ona rehberlik etmek amaçlı, koruyucu tedbirler açısından bunları almak amaçlı bize yardımcı olan bir form. Tabii ki burada somut değerlendirmenin haricinde polisiye tedbirler açısından arkadaşlarımızın vaka bazlı daha önceden meydana gelip gelmediğiyle ilgili tecrübesini de yansıtarak yaptığı bir risk değerlendirmesi oluyor bu. Bu risk değerlendirmesi sonrasında Önleyici ve Koruyucu Tedbir Karar Formu dediğimiz alınması gereken tedbirleri içeren formların doldurulmasını sağlıyoruz. Bu formlarda da yine, tarafların kanuni hakların olduğu, metinlerin yazıldığı formları kendilerine tebliğ ediyoruz ve bunları onaylanmak üzere ilgili mülki amir ya da hâkime sunuyoruz. Bunun içerisinde çocuklara içinde bulunduğu şiddeti ölçmeye yönelik 2 tane spesifik sorumuz var; 1’incisi “Şahıs çocuklarınızı döver ya da onlara zarar verir mi?” diye bir soru, diğeri de “Şahsın size, çocuklarınıza zarar vereceğinden korkuyor musunuz?” diye temelde çocukları da ilgilendiren 2 tane sorumuz var, bu 22 sorunun içerisinde.

Bilindiği üzere, 6284 sayılı Kanun’da çocuklarla ilgili alınacak tedbirlerle ilgili hem Çocuk Koruma Kanunu’nda hem de Medeni Kanun’da alınması gereken tedbirlerle ilgili hususları hâkimin takdirine bırakmış.

Yine, Çocuk Koruma Kanunu’nda: “Çocuklarla ilgili iş ve işlemler çocuk birimlerinde yapılır.” hükmü gereğince 13 Nisan 2001 tarihinde yürürlüğe giren “Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği” sonrasında 81 ilimizde Çocuk Şube Müdürlüğü ve Büro Amirliği kurulmuş ve çocuk polisi dediğimiz polisimiz tarafından çocuklara yönelik iş ve işlemler bu ölçekte bu birimlerimiz tarafından yürütülüyor. Merkezde de yine aynı şekilde illerdeki iş ve işlemleri koordine etmek için Çocuk Şube Müdürlüğü kuruluşumuz mevcut.

Tekrar ben iş akışına devam ediyorum: Gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda barınma tedbiri uygulanması gerekiyorsa tabii ki şiddet mağdurunun bu durumda ŞÖNİM ve ASPİM’e intikalini sağlıyoruz. Öncelikle Aile Bakanlığına bağlı bir barınma yeri sağlatılabiliyorsak onu sağlatıyoruz. İlçede ya da başka bir yerde böyle bir kuruluş yoksa o bölgedeki kamu kurum kuruluş misafirhanelerinden faydalanarak şiddet mağdurunun orada barınmasını sağlayabiliyoruz. Sonrasında bu alınan tedbirler, kişinin bilgilerinin olduğu ya da iletişim kurulabileceği telefon numaralarının ve adres bilgilerinin olduğu, sonrasında Aile Bakanlığının ilgili birimi de bu vakayla ilgili çalışıp ya da herhangi bir değerlendirme yapar düşüncesiyle mevzuatta da açıklandığı üzere saat on altıya kadar yani o gün içerisinde olan olaylar tabii ki öncelikle bildiriliyor ama en geç saat on altıya kadar yine, Aile Sosyal Politikalar Bakanlığının ilgili birimine bu form ölçeğinde bilgi aktarıyoruz.

Sonrasında, şiddet mağduruyla ilgili işlemleri tamamladıktan sonra olaya ilişkin bilgisi olan diğer kişilerin tespiti ve ifadelerinin alınması, cumhuriyet savcısının yine talimatına göre failin yakalanması, çağırılması, doktor raporunun alınması ve sonrasında yine sistem üzerinden ifade alınması işlemlerine başlıyoruz.

Mağdura yönelik yapılan risk değerlendirmesi sonucunda aldığımız tedbirlerle ilgili şiddet uygulayan şahsa da ulaştıktan sonra yine aynı şekilde bu doldurulan matbu formların ona tebliğini sağlıyoruz.

Kolluk amirince alınan koruyucu tedbir kararlarının mülki amire, önleyici tedbir kararlarının da o belirtilen süre içerisinde ilgili makamlara onay sürecini takip ediyoruz.

Yine, cumhuriyet savcısının talimatına göre hazırlık soruşturması tamamlandıktan sonra faille birlikte ya mevcutlu olarak adliyeye intikalini sağlıyoruz ya da basit bir konuyla ya da savcının değerlendirmesi ölçeğinde onun talimatına göre evrakı ikmalen savcılığa intikalini sağlıyoruz. Sonrasında da alınan tedbirlerle ilgili tedbir kararlarının izlenmesi manasında kanunun bize verdiği yetki çerçevesinde izleme ve tedbir kararına aykırılığın olup olmadığıyla ilgili süreci takip ediyoruz ve bir aykırılık tespit edilirse bununla ilgili yine Cumhuriyet Başsavcılığı kanalıyla aile mahkemesi hâkimine bildirimde bulunuyoruz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Teşekkür ediyoruz öncelikle.

Bu süreleri bir cümlede söyleyebilir miyiz? Mesela, kolluk amirine geldiğinden sonra mülki amire intikal edinceye kadar süre, kayıtların doldurulması, sonra yine önleyici tedbir kararının alınması için geçen süre yani cümleler arasına sıkıştı ama dikkatimiz dağılınca kaçırılmış olabiliriz, o yüzden.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani korucu tedbir kararı dediğimiz mülki amirin yetkisinde olan kararlar gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Kapıdan girdi şiddet mağduru, başvuru yaptı...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

BAŞKAN – Gecikmesinde sakınca bulunan hâller diye bir durum var, onun önce tespit edilmesi gerektiği...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani, işlemlerin yürütülmesi aşamasındaki zaman mı, yoksa tedbir kararları alındıktan sonraki onaylanma aşaması mı?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Kapıdan biri girdi, bu aşamaları kaydedinceye kadar ne kadar zaman geçiyor.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani, spesifik olarak ölçtüğüm bir zaman süresi yok ama...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Beklemediğini de varsayalım, formları dolduruldu, işte yarım saat, bir saat, öyle gibi...

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Tahminime göre en fazla yarım saat sürer. Neden? Cumhuriyet savcısına ulaşıyor, genel hükümlerle ilgili yaptığımız işlemler de var. Sonrasında tedbir kararlarının alınması.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – İşte, ne kadar o süreler? Mülki amire ne kadar sürede ulaşıyoruz? Tedbir kararını hâkim ne kadar sürede verebiliyor. Yani bunlar yirmi dört saat içinde mi oluyor, on altı saat içinde mi, sekiz saat içinde mi? Aslında sormak istediğim o yani.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani, bu tamamen bizdeki evrakın üretilip çıkması yarım saat, en fazla bir saat olur diye söyleyebilirim ama sonrasında tabii ki mülki amirimizin iş yoğunluğu, bir de sonuçta “gecikmesinde sakınca bulunan bir hâl” diye verdiğimiz için onaylanmasa da bu süreç devam ediyor. Yani onaylanmadı diye kadının korumayla ilgili tedbirleri eksik bırakmıyoruz, biz gecikmesi sakınca bulunan hâllerde kanun bu bize verdiği için tedbirleri alıyoruz ve tedbirin takibini sağlıyoruz ama onaylanması tabii ki bunun yasal olarak yürürlüğe girmesi manasını taşıyor. Ama öncelikle aldığımız kararları biz tabii ki uyguluyoruz, onaylanma sürecini beklemiyoruz. Onaylanmadığı takdirde o onaylanmadı bilgisi geldikten sonra tedbir kararları sonlandırılıyor. Bu konuda da yine sadece şiddet mağduruna bilgi veriyoruz. Kırk sekiz saat dediğimiz koruyucu tedbir olduğu için kırk sekiz saat, mülki amirden bu kırk sekiz içerisinde yani iki gün içerisinde çıkabiliyor. Eğer hafta sonuna filan denk geliyorsa zaten mesai saatinin başlamasıyla birlikte bunun onaylanma süreci başlıyor. Ama bu sürede onaylanmadı diye de tedbirlerin uygulanmaması söz konusu değil tabii ki.

Yine, aynı şekilde de şiddet uygulayana yönelik alınan önleyici tedbirler de aynı şekilde. Yirmi dört saatlik bir süre var ama yine burada da tedbirleri biz uyguluyoruz, şahsın mesela, uzaklaşma tedbiri alındıysa şiddet devam eden bir ölçekte ise, eğer o eve gitmesiyle birlikte şiddet tekrar devam edecekse şahsa biz uzaklaştırma kararı verdiğimizizi kendisine söylüyoruz, tebliğ ediyoruz. Onaylanmazsa kanunun verdiği yetki çerçevesinde sadece şiddet mağduruna bunu tebliğ ediyoruz ama o süreçte yine bu tedbirin ihlaliyle ilgili süreçte herhangi bir sorunla karşılaşırsa bu yine tutanak tutularak cumhuriyet başsavcılığı kanalıyla aile mahkemesi hâkimine iletiliyor.

Bilmiyorum cevap verebildim mi sorunuza.

BAŞKAN – Sait Bey’in herhâlde bir sorusu var, buyurun.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bazı emniyet birimlerinden şöyle vakalarla ilgili bilgiler aldım: Bu tedbir ve korumayla ilgili kanunu istismar edenler olduğunu yani şiddet görmediği hâlde bir kadın -bunun tersi de olabiliyor- şiddet gördüğü şeklinde şikâyetle, gayri ahlaki bir yaşantısı var, onu devam ettirmek için kocasını uzak tutmak ya da cezalandırılmasını istemek, evden uzak tutmak gibi emniyet müdürlerinden bazıları böyle vakalar olduğunu söyledi, sizler de böyle şeylere tanık mısınız, bunlarla ilgili acaba neler yapabiliyor?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Şöyle söyleyeyim: Tabii ki uygulamadan bu tür sorunlar intikal ediyor ama kanunun verdiği yetki ve sorumluluk şu şekilde, özellikle koruyucu tedbirlerin verilmesi aşamasında şiddet mağdurunun beyanını biz dikkate alıyoruz ve belge ve delil aranmaksızın koruyucu tedbirlerin verilmesi yönünde kanunun çizdiği bir çerçeve var; bu, herhâlde İstanbul Sözleşmesi’nden gelen bir husus. Yani, kadının iddiası üzerine koruyucu tedbirleri veriyoruz ama önleyici tedbirlerle ilgili kadın eğer beyanında “Şahsın uzaklaştırılmasını istiyorum.” diyorsa o istek doğrultusunda bunu yapabiliyoruz, resen verilmiş bir yetki yok zaten yaklaşmama ya da uzaklaştırma tedbirinde. Sadece koruyucu tedbirlerin alınması aşamasında belge ve delillerin alınmayacağını...

BAŞKAN – Yirmi dört saat için bu geçerli Sait Bey. Belgeler aranmaksızın kısmı yirmi dört saat için geçerli. O olayın hararetinden dolayı yani istismar olmadığını düşünelim, olayın hepsinin gerçek olduğunu düşünelim, o yirmi dört saat çok önemli. Yani, kapıya atılmış, dayak yemiş bir kadın için kolluk gücünde olan şey yirmi dört saat geçerli. Ondan sonra gelen delillere bakarak hâkimin karar vermesi gerekiyor.

SAİT YÜCE (Isparta) – Ama bunu istismar eden vakalar vardır diye düşünüyorum.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Olabilir. Yani uygulamada bununla ilgili tabii ki olur ama kadının yüksek menfaati düşünülerek hazırlanan bir kanun çerçevesinde -6284 sayılı Kanun- bu noktada kadının beyanı esas alınıyor yani bazı hukukçularımızın bu konuda özellikle önleyici tedbirlerin verilmesi aşamasında, şiddet uygulayana yönelik tedbir verilmesi aşamasında belge ve delil aranması yönünde görüşleri var, biz sadece koruyucu tedbirler için belge ve delil aramıyoruz.

BAŞKAN – Şöyle vakalar da var. Hâkime hanımlar var mı burada şu an? Buradalar değil mi, evet. Yani yanlış biliyorsam düzeltin. İstismar durumunda da karşı davalarda tazminatlar ödeniyor zaten bildiğim kadarıyla yani istismar olmuşsa, kadın bunu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

istismar etmiş ve istismar neticesinde yalan beyanla... Çünkü basına da yansıyan vakalar oluyor, işte "Gebeydim bebeğimi düşürdüm, vesaire." diyor, halbuki öyle bir şey yok.

Hâkime Hanım sizi de dinleyebilir miyiz bu konuda?

TETKİK HÂKİMİ EMEL ÇELİK – Yani böyle bir iddia ispat edildiği takdirde hem adli mercileri yanıltmak suçundan ceza davası açılabilir -ben de cumhuriyet savcısı kökenliyim- açtığımız davalar oldu ama ispat edilmesi şart. Tazminat davaları da her zaman mümkün.

BAŞKAN – Tamam teşekkür ederim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yine, aynı şekilde tarafların verilen kararlarla ilgili aile mahkemesinde itiraz hakları var. Yani on beş gün içerisinde diye biliyorum, on beş gün içerisinde tarafların verilen tedbir kararlarına itiraz etme hakkı var. İtiraz edildikten sonra yine aile mahkemelerimizce bu konu değerlendiriliyor eğer somut bir şeyler elde ediliyorsa kararın kaldırılması yönünde de karar verebiliyor.

BAŞKAN – Bayram Bey, buyurun.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Konuşmanız içerisinde devamlı "...uygulamalara ait" diye ifade ediyorsunuz. Şimdi bir uygulamada olan aksaklıkları, şimdiye kadar bu kanun yürürlüğe girdiğinden bu tarafa sizin çalışan personellerinizden, taşradan, teşkilatlardan aldığınız uygulama eksiklikleri var; bir de uygulayıcılar bu konu üzerindeki vatandaşları zaten uygulamadan rahatsızlığı üzerinde tespitleriniz oldu mu, hem kendi teşkilatınız hem uygulamayla alakalı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Biraz önce Sayın Sait Yüce Vekilimizin de söylemiş olduğu gibi tedbirlerin alınması aşamasında kanunun verdiği yetki çerçevesinde uygulamayı tesis ettiğimiz için... Belge, delil aranmaması hususu bizim için ciddi manada bir sorun yaratabilir ama şöyle: Orada aslında "Koruyucu tedbirlerin verilmesi için belge ve delil aranmaz." diyor ama kadının beyanı üzerine, içinde bulunduğu psikoloji ya da işte risk durumunun değerlendirilmesi neticesinde, kadının talebi üzerine önleyici tedbirler de verilebiliyor. Bu tedbirlerin verilmesi aşamasında belge ve delil bulunması, işte olayın tanıkları, görgü şahitleri ya da işte bir sokakta ya da bir kamera görüntüsünde bir olay vuku bulduysa bu tür tespitler genel hükümlere göre yapılan işlem sırasında zaten savcılıkça bunlar isteniyor. Ama 6284 sayılı Kanun kapsamındaki tedbirler manasında o an için zaten adı üstünde "gecikmesinde sakınca bulunan hâl" kavramında kolluk amirine yetki verildiğinden dolayı bunun üzerinde o kadar durulamayabiliyor, sebebi de gecikmesinde sakınca bulunan hâl. Onun tanımında da zaten tedbirler alınmadığı hâlde eğer hayati risk taşıyacaksa, can riski taşıyacaksa bu sebepten dolayı tedbirlerin alınması sağlanıyor. Uygulamada bu konudan dolayı bir aksaklık olabilir, bununla ilgili tabii ki bize de bazı eleştiriler geliyor. Bir önceki, Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi ve Araştırılması Komisyonunda da görev almışım ben. O komisyonda da bunu dile getirmiştik yani belge ve delil aranmaması hususunu aslında kanunda açıkça açabiliriz diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Yani acil hâller, 24 saatle sınırlı hâller gibi.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Evet.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

Devam edelim lütfen.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Tedbir kararlarının takibi hususundan bahsetmek istiyorum. Özellikle şiddet mağdurunun bu mağduriyeti devam ediyor mu, şiddet uygulayan şahsın yine eylemleri devam ediyor mu manasında, yine mevzuatın bize verdiği yetki çerçevesinde önleyici tedbir kararının yerine getirilip getirilmediği kolluk tarafından bu süre zarfında kontrol ediliyor. Bu kontrolü nasıl yapıyoruz? Kişinin bulunduğu konuttan; konutun en az bir kez ziyaret edilerek şiddetin devam edip etmediği öğrenilmeye çalışılıyor. İkinci derecede dâhil yakınlarıyla iletişim kurularak yine aynı şekilde şiddet devam ediyor mu ona bakılıyor, komşularının bilgisine başvurulabiliyor, oturlan yerin muhtarından bilgi alınabiliyor ya da bulunduğu konutun çevresinden araştırma yapılarak şiddetin devam edip etmediğiyle ilgili tespitler yapmaya çalışılıyor. Eğer somut bir şeyler elde ediliyorsa bununla ilgili tutanak tanzim ediliyor, tedbirin ihlaliyle ilgili hususlar gündeme geldiğinde bununla ilgili tutanak tanzim ediliyor ve cumhuriyet başsavcılığı kanalıyla aile mahkemesi hâkimine gönderiliyor. Sonuçta, aile mahkemesi hâkimi alınan tedbirle ilgili değerlendirmesini yapıyor, tekrar ona göre tedbirle ilgili değişiklik ya da süre uzatımı ya da şekil değişikliği verebiliyor.

Yine, bu tedbir kanununa aykırılıktan dolayı tuttuğumuz tutanak üzerine aile mahkemesinin yine hâkiminin takdiri üzerine başka bir işlediği suç, başka bir fiil, başka bir suç da olsa yine aynı şekilde 3 günden 10 güne kadar ilk aşamada zorlama hapsi verebiliyor. Bu da hâkimin takdirinde olan bir şey ama tabii ki tedbir kararının ihlalini bizim bildirimimiz üzerine bunu yapabiliyor.

BAŞKAN – Ama mükerrer ihlal değil mi, ilk ihlalde değil herhâlde bu, üç kere ihlalde?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yok, ilk ihlalde bildiriyoruz, sonrasında zorlama hapsinin süresi artabiliyor, altı aya kadar da yine zorlama hapsi verebiliyor toplamda.

BAŞKAN – Bu yönetmelikte mi böyle düzenlendi? Biz kanun çalışmalarında yaptığımızda üç ihlal üst üste yapıldığında o zorlama hapsi diye konuşmuştuk, yönetmelikte böyle düzenlendi.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yönetmelikte bu şekilde düzenlendi.

BAŞKAN – Tamam, peki.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Kişisel eşyaların teslimiyle ilgili bir husus var, bu da özellikle polis olarak bizim üzerinde durduğumuz bir konu. Şahıs, ikametten uzaklaştırıldıktan sonra ya da kadın barınma talebiyle başka bir yere yerleştirildikten sonra kişisel eşyaların evinden alınmasını talep ettiği durumlarda bu talebini mülki amir ya da hâkime yapması gerekiyor ve onların verdiği karar doğrultusunda hangi eşyaların teslim edilmesi gerektiğiyle ilgili talimat gidince, yine kolluk marifetinde bu eşyaların, kişisel eşyaların teslimi aşamasında görev alınıyor.

Silah teslimi hususu var. Yine, hâkim tarafından şiddet mağdurunun korunması amacıyla şiddet uygulayana ait silahların kolluğa teslimine yönelik bir karar verdiği zaman bu kararın uygulaması yine kolluk tarafından takip ediliyor.

Bağımlılık hâlinde muayene ve tedavi hususu var. Burada da yine önleyici tedbir kapsamında hâkim şiddet uygulayanın bir rehabilitasyon programına dâhil olmasına karar veriyse bu konuda ŞÖNİM'in görev ve sorumluluk alanında bu işlemler yürütülürken eğer polisten yardım istenildiği takdirde orada bu kararın yerine getirilmesi aşamasında destek sağlanıyor. Tabii, burada eğer bu karara uymak istemiyorsa ya da bu tedaviyi almak istemiyorsa bununla ilgili zorlayıcı bir hüküm yok. Sadece burada eğer gitmiyorsa yine tutanak tutularak aile mahkemesi hâkimine bildiriliyor ve bunu da bir tedbire aykırılık olarak değerlendirerek tekrar zorlama hapsi gündeme gelebiliyor.

Kimlikle ilgili bilgilerin değiştirilmesi konusu var. Korunan kişinin hayati tehlikesinin bulunması ve bu tehlikenin önlenmesi için tüm tedbirler alındı ve yine de bu hayati risk taşıyan vakalarda yine şiddet mağdurunun aydınlatılmış rızasına dayanarak hâkimin Tanık Koruma Kanunu'na dayanarak verdiği kimlik değişikliği kararları sonrasında bu kararlar yine merkezi Asayiş Dairesi Başkanlığımız koordinesinde, illerde de asayiş şube müdürlükleri koordinesinde kimlik ve ilgili diğer bilgi ve belge değişim işlemleri yapılıyor. Öncelikle tabii ki TC kimlik numaralı bazı olduğu için nüfus cüzdanında değişiklik yapıyoruz ve sonrasında eğer şiddet mağdurunun pasaport, diploma, öğrenci, kimliği sürücü belgesi, tescil trafik belgesi, okul kaydı, SGK kayıtları -özellikle sosyal güvenlik kayıtları- manasında bilgileri varsa bunların hepsinin en kısa süre içerisinde değiştirilmesini sağlıyoruz.

BAŞKAN – Bu tür yaptığımız vaka var mı son kanundan beri, 2012' de çıkardık biz bu kanunu?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani yaptığımız vakalar var. Türkiye'nin dört bir yanında tüm kararlar...

BAŞKAN – Bunun yapılamaması, yapma prosedürünün zorluğuyla ilgili çok şikâyet aldık da. Onunla ilgili süreç nasıl işliyor?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani kimlik değişikliğiyle ilgili aslında belki de bu kanuna yazılmasındaki amaç böyle çok riski olan ve kendinin de -bu konuda "aydınlatılmış rıza" kavramı dediğimiz kavram da gündeme geliyor- istemesi gerekiyor çünkü yeni bir kişi ortaya çıkıyor yani isim değişikliği, çevre değişikliği. Aynı yaşadığı il içerisinde bir kimlik değişikliğinin verilmesi çok da uygulanabilir bir karar değil aslında ama farklı bir ile yerleştirilen kadın yeni bir hayata başladıysa bununla ilgili gerekli kimlik değişikliği ve bilgi değişikliğinin yapılması doğru bir karar diye düşünüyoruz. Uygulamada tabii ki birtakım sorunlarla karşı karşıya kalabiliyoruz özellikle bazı belgelerin değiştirilmesi sürecinde şahsın kendi beyanıyla belgeleri bildirmiyor ya da sonrasında diğer belgeleri de ekleme durumu söz konusu olabiliyor. Son anda mesela bir üniversite sınavına gireceğini söylüyor. Kısa sürede yeni belgesinin o yeni ismine göre düzenlenmesi gerekiyor. İlk değişikliğe başladığımız anda böyle bir şeyden bahsetmiyor bize, sonrasında bulunduğu ilden böyle bir talep geldiği zaman yine ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine içerisinde bu işlemleri hızlı bir şekilde yapmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Devam edelim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yine, Şiddet Önleme İzleme Merkezleri yapısında bizim irtibatı sağlamak üzere polis memuru görevlendirmesi yaptık. Öncelikle ilk etapta 3 Mayıs 2013 tarihinde 14 ilde pilot uygulamaya geçen ŞÖNİM'lerde görevlendirme yaptık. Sonrasında yine 26 ilin eklenmesiyle birlikte 19 Ocak 2016 tarihi itibarıyla Türkiye genelindeki 40 ilde kuruluşu bulunan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinde hem ŞÖNİM'deki vakalarla ilgili, ilgili polis merkezi mülkelerindeki olayları bu merkeze bildirme amaçlı hem de polis merkezi bölgesinde meydana gelen olayları yine ŞÖNİM'e bildirme amaçlı orada polis irtibat görevimiz mevcut.

Elektronik kelepçe uygulamasından bahsetmek istiyorum. Yine, 8 Mart 2015 tarihinde Aile Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı arasında imzalanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle İzleme Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü kapsamında 30 Temmuz 2015 tarihi itibarıyla Ankara ve İzmir illerinde elektronik kelepçe uygulamasına başlandı. Elektronik kelepçe uygulaması Ankara'da bulunan Denetimli Serbestlik Merkezindeki izleme odasından 4 personel tarafından yürütülmekte, sistem altyapısı Adalet Bakanlığına ait bir sistem. Orada Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı çalışan 2 görevli, Jandarmadan 1 personel ve Emniyet Genel Müdürlüğünü temsilen 1 personel olmak üzere 24 saat esasına göre hâkimlerin kararı neticesinde elektronik kelepçe takılan vakaları hem şiddet mağdurundaki cihaz hem de şiddet uygulama ihtimali bulunan şahsın da aynı dijital ortamda coğrafi bilgi sistemleri üzerinde izlenmesiyle gerçekleştirilen bir uygulama bu.

Verdiğimiz eğitim ve seminerden bahsedeyim. 2015 ölçeğinde özellikle bu hizmetin yerinde ifasıyla ilgili torba kanun çerçevesinde yapılan madde değişikliğiyle birlikte şiddet mağduru kadınların kendi ikametlerinde ifadesinin alınmasının kolaylaştırılması amacıyla polis merkezlerinde çalışan ifade almakla görevli personeli bu konuda ifadenin nasıl alınacağını ve hangi şartlarda yapılacağıyla ilgili bir eğitim programı düzenledik. Yine aynı şekilde, şahsen müracaat eden, polis merkezine gelen kadınlara

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

yönelik işlemlerle ilgili personelin bilgi ve kabiliyetini artırmaya yönelik, yine "ifade alan mukayyet" dediğimiz personele verilen eğitimlerle bu eğitimleri destekledik.

Son olarak da, Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi'nden bahsetmek istiyorum, eğitim projesi içerikli bir proje çünkü. 2014 yılında başlayan ve 2016 yılında tamamlanması planlanan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülen ve paydaş kurum olarak da İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü olarak desteklediğimiz Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi'yle 81 ilde eğitim vermek üzere 500 eğitici personel yetiştiriyoruz. Bunlarla ilgili eğitim materyalleri hazırlandı ve şu an eğitimlerimiz devam ediyor. 2015 yılı Aralık ayı sonunda ilk eğitimimizi verdik, 2016 mart ayının sonunda da eğitimlerimiz tamamlanacak, sonrasında eğitici personellerle birlikte alan eğitimlerine geçeceğiz. Alan eğitiminde de özellikle aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadele alanında görev alan polis merkezleri, asayiş ekipleri, ihbarı alıp değerlendiren ve ilgili ekibi sevk eden 155 haber merkezi, "toplum destekli polislik" dediğimiz birimlerimizde çalışanlar ve kadının korumasında görev alan personel başta olmak üzere, aynı zamanda eğitim kurumlarında yeni eğitim alan polis adaylarını da kapsayacak şekilde toplam 140 bin personelimize ulaşılması hedeflenmekte.

Yine, aynı şekilde eğitime katılan personele rehber kitapçıklarının hazırlanmasıyla ilgili müracaatta bulunan mağdurlara standart, bilgilendirici, herhangi bir sorunla karşılaştıklarında nereye müracaat etmeleri gerektiği, haklarının olduğu bir broşür hazırlanıyor. Bu projenin tamamlanmasıyla birlikte alanda bunun etkisini daha iyi göreceğimizi düşünüyorum.

Yine, geçen sene Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan araştırma komisyonunda Emniyet Genel Müdürlüğünü temsilen Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi ve Alınması Gereken Önlemlere İlişkin Komisyonunda Genel Müdürümüz olarak katılım sağlandı ve bu konuda görüşlerimiz iletili. Bu Meclis araştırma komisyonunda birtakım tespit ve öneriler vardı. Bu çerçevede bu tespit ve önerilere Emniyet Genel Müdürlüğü olarak neler yaptığımızdan bahsetmek istiyorum. Bir husus, kadına yönelik şiddet konusunda hâkim, savcı, yardımcı yargı personeli, kolluk, din ve sağlık görevlerine yönelik devam eden tamamlanan eğitimlerin eğitici eğitimleri olarak sürekli hâle getirilmesi hususu vardı. Biz bu tespiti Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi'yle çözdük ve şu an alan eğitimlerimize mart ayı sonu itibarıyla geçeceğiz.

Yine, aynı şekilde adliyelerde aile içi şiddet suçları soruşturma bürosu, hastanelerde acil kriz merkezi müdahale birimiyle birlikte bizim merkez de Emniyet Genel Müdürlüğünde aile içi şiddetle mücadele biriminin olduğunu ve bu birimlerin ülke geneline yaygınlaştırılması diye bir tavsiyesi vardı. Bu çerçevede biz de 81 il emniyet müdürlüğü asayiş şube müdürlüğü bünyesinde Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Büro Amirliği kurduk. 2016 yılı itibarıyla zaten bu illerdeki il koordinasyon kurulları da aktif bir hâlde çalışmaya başlayınca ildeki diğer emniyet birimlerindeki tecrübeleri o komisyona aktararak ilin eylem planının hazırlanması aşamasında destek olacağını düşünüyorum.

Son olarak da, bu risk değerlendirmesi için kullanılan formun sadece mağdura sorarak değil de şiddet uygulayana yönelik de birtakım açık soruların olması yani mağdurun farkında olmadığı bir durumu şiddet uygulayana sorarak da tespit etme amaçlı risk değerlendirmesi...

BAŞKAN – Dünya örnekleri nasıl bu durumda baktınız mı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Dünya örnekleri risk değerlendirmesiyle ilgili, en son bir İngiltere ziyaretimiz olmuştu, orada da benzer soruların olduğunu gördük, Hollanda'da var diye biliyorum. Zaten 2009'da bu formun uygulaması aşasında...

BAŞKAN – O tür örneklerden hazırlandığını biliyorum ben, evet, tutanaklara geçsin istediğim için.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Biz geliştirme amaçlı bu elektronik kelepçe takılmadan önce hâkimin elinde yeterli bir delil olması açısından bu protokol kapsamında ŞÖNİM'de bir komisyon öngörülmüştü. ŞÖNİM Müdürü, oradaki sosyal çalışmacı, psikolog ve ilgili polisin de yer aldığı bir değerlendirme kurulu oluşturulmuştu. Bu kurula polis merkezine doldurulan form gidecek, orada bir değerlendirme yapılacak, sonrasında bu rapor hâkime sunulacak ve hâkim oradaki rapordaki somut verilere göre elektronik kelepçe takılsın mı, takılmasın mı diye karar vermek üzere böyle bir rapor hazırlanması düşünülmüştü. Bu çerçevede de yine formların revizesi de gündeme gelmişti. Adalet Bakanlığı, Aile Bakanlığı ve yine bakanlığımız, jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü olarak bu formların geliştirilmesiyle ilgili birtakım toplantılar yapıldı, şu an nihai hâle geldi, son olarak Adalet Bakanlığı ve Sağlık bakanlığında da benzer formlar doldurulduğundan dolayı onların da görüşü alındıktan sonra ülke geneline yaygınlaştırılması düşünülüyor. Şu an sistemde var olan -biraz önce arz ettiğim gibi- 22 sorudan ibaret bir formumuz var, bu soruları 35 ya da 40'a çıkartırsak mağdura sorarken zorlanır mıyız zorlanmaz mıyız, süre daha uzar mı? O manada değerlendirmeleri yaptıktan sonra bu formun ülke geneline yaygınlaştırılması düşünülüyor.

"Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine İçin Öneriler" başlığında birkaç hususa değinmek istiyoruz. Özellikle kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyon şu an için mevcut ama bu daha etkin sağlanırsa... Çünkü bu çok yönlü bir çalışma. Kolluk, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ilgili birimi, adliyedeki hâkimimiz, kâtibimiz, savcımız, ŞÖNİM, konukevleri, STK, belediyelerin ortak mücadelesinin daha da etkinleştirerek bu mücadelede etkin olabileceğini düşünüyorum.

Yine, aynı şekilde polise intikal eden olaylarla ilgili...

BAŞKAN – Tarıkhane Bey, bir saniye Emine Hanım'ın bir sorusu var.

Buyurun Emine Hanım.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Bu "şiddet butonu, panik butonu" diye bir uygulama başlatılmıştı, ondan bir sonuç alınmadı, vaz mı geçildi onunla ilgili bir soru soracağım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

Bir de, bu nüfus cüzdanı, pasaport, SGK kayıtları bunların değiştirilmesi ne kadar bir zaman alıyor, çok uzun sürüyor mu kişinin o kimlik değiştirme süresi?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Öncelikle güvenlik butonu uygulamasına cevap vereyim. Bu uygulamayı 31 Aralık 2015 tarihinde sonlandırdık, Aile Bakanlığıyla birlikte zaten protokol çerçevesinde bunu yapmıştık, sadece Bursa ve Adana'da uygulanıyordu. Bu uygulamada sadece şiddet mağduruna verilen bir butonla güvenliği sağlanılmaya çalışılıyordu. Yani şiddet uygulayanın ona yaklaşmasını izleyemiyorduk. Dolayısıyla şiddet uygulama ihtimali bulunan şahsın kapıya kadar gelmesiyle birlikte, şiddet mağdurunun bunu fark etmesiyle birlikte butona basmasıyla ekip ve devriyeler sevk edilebiliyordu. Burada zamandan dolayı sıkıntı olabilir düşüncesiyle... Yani uygulamada pratikte herhangi bir vakayla karşı karşıya kalmadık ama elektronik kelepçe uygulamasının da yine denetimli serbestlik merkezini de ziyaret edip orayı gördükten sonra aslında bizim şiddet uygulayanı da takip etmemiz gerektiği görüşü hâsıl oldu. Dolayısıyla 2015 Aralık ayında bu uygulamaya son verildi, zaten bir pilot uygulamaydı. Bununla ilgili etki analiz çalışması yapılmıştı yine Aile Bakanlığının koordinesinde, sonucunda bilimsel verilere dayanarak da bunun çok da korumaya yönelik etkisi olmadığı düşünüldü ve sonrasında elektronik kelepçeyi deneme düşüncesi belirdi. Şu an elektronik kelepçe uygulanıyor, Mart ayı sonunda pilot uygulamamız bitecek, önümüzdeki hafta yine bununla ilgili bir ilde uygulamada çalışan arkadaşlarımızın katılımıyla Aile Bakanlığında bir toplantı gerçekleştirilecek, “Devam ettirelim mi, ettirmeyelim mi, alandaki geri bildirimleri nedir, kadınlar daha etkin korunabiliyor mi?” Bizim bildiğimiz birkaç vakada erkeğin kadına yaklaşmadan önce aranarak ona yaklaşmak üzere olduğunu, bunun bir ihlal olabileceğini, bunun da sonuçta tebliğ aşamasında zorlama hapsine çarptırılabilceğini bildiğinden dolayı bu yaklaşmadan geri döndüğünü, bir caydırıcı etki yarattığını tecrübe ettik alanda. Tabii, yine, alandaki arkadaşlarımızın değerlendirmesi, bilimsel verilere dayanarak da bu uygulamanın devam edip etmeyeceğine üst seviyelerde yapılan çalışmalarla birlikte karar verilecek.

BAŞKAN – Evet, devam edelim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Kimlik değişimi süresiyle ilgili söylemişsiniz. Onda da mahkemeden bize karar gelir gelmez zaten Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne kimlik değişimiyle ilgili belgeler hazırlanmasının öncesinde biz kadına ulaşıyoruz yani karar bizim elimize geçiyor. Sabah geçince en geç akşama kadar ilgili formların doldurulması için ilgili il emniyet müdürlüğüne yazıyoruz, sonuçta merkezî bir yapıyla tek elden bu işi takip ediyoruz. İle gönderildikten sonra kadına ulaşılır ulaşılmaz o formlar dolduruluyor, tabii bu kadına ulaşma mesafesi var, kadın kimliğinin değişmesine karar verildiğini biliyor ama o süreçte de bazen bir ikilem yaşayabiliyor “acaba” diye. Sonuçta, görevli arkadaşlarımız onu emniyet birimine davet ettikten sonra ilgili bilgi ve belgelerin değişimiyle ilgili detay bilgilere ihtiyaç oluyor, onları doldurduktan sonra o aşamada vazgeçen olabiliyor, eğer kimliğinin değişmesini istemiyorsa, bu konuyla ilgili tekrar bir tutanak tanzim ediyoruz ve ilgili mahkemeye bunu iletiyoruz. Her ne kadar mahkeme aşamasında aydınlatılmış rızası olsa da sonrasında bunun değişikliğini yapmak istemiyor diye bilgi geliyor bize. Hâkimin takdirinde tabii bununla ilgili tekrar değişik karar verebiliyor. Ama onun haricinde belgeler bize geldikten sonra öncelikle tabii ki nüfus cüzdanını değiştiriyoruz. Yani bu şöyle: Kadına ulaşma anımızdan sonra diğer kurum ve kuruluşlara yazılma işlemiyle birlikte öncelikle değişmesi gereken belgeler manasında en geç bir haftalık süre içerisinde kimlik bilgileri değişiyor. Sonrasında tabii SGK kayıtları varsa onların aktarımı, üniversite diploması varsa YÖK'le iletişime geçilmesi ya da kendisinin lise mezunuysa, ortaokul mezunuysa ya da herhangi bir meslek edindirme kursunda eğitim gördüyse o ilgili Millî Eğitim Bakanlığının birimlerine ulaşarak oradaki belgelerin de tekrar yeni isme göre düzenlenmesini sağlıyoruz. Bu, iş yoğunluğu ya da evrakların hızlılığıyla birlikte en geç bir ay içerisinde kendisiyle ilgili tüm bilgi ve belgeler değişiyor zaten.

BAŞKAN – Bir şey soracağım. Millî Eğitimden arkadaşlar var mı burada? Evet.

Bu süreçte önemli bir konuydu, biz o zaman çok tartıştığımız bir konu, son durumu bilmiyorum bir güncellersek onu. Böldüm sizin konunuzu ama.

Kimlik değiştirmek de daha öncelikli bir konu. Kadının ikametini değiştiriyoruz çok ağır vakalarda ve çocukların okullarını değiştiriyoruz. Baba ebeveyn sıfatıyla çocukların naklini bir önceki okulundan ulaşabiliyordu. Ulaşılmaması “gizlilik kararı varsa ulaşılmasın” diye bir tedbir koymuştuk, bunu uygulayabiliyor muyuz Millî Eğitim Bakanlığında?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HASAN BİÇER – Koruma kapsamına alınan çocuklarımız...

BAŞKAN – Annesi koruma kapsamına alınsa bile.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ HASAN BİÇER – Evet efendim.

Bu çocukların okullara nakilleri sağlıyor ve gizlilik kararı çerçevesinde sağlıyor. Hiçbir şekilde... Çocuğun velayeti kimin adınaysa sadece o bilebiliyor yani anne veya babası neyse. Dolayısıyla bu gizlilik kararında bir problem yaşamıyoruz.

BAŞKAN – Tamam teşekkür ederim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Ben şöyle bir ekleme yapmak istiyorum: Ayrı kararları biz de takip ediyoruz. Bu iş ve işlemlerde Millî Bakanlığımıza ulaştığımızda gizlilik kararı varsa gizlilik sağlanıyor çünkü biz de bu konu içerisindeyiz, sadece gizlilik değil kimliği değişen şahısların, kadınların çocukları olabiliyor bununla ilgili iş ve işlemler de yine İl Millî Eğitimle birlikte seri bir şekilde yapılmaya çalışılıyor.

BAŞKAN – Yani bir önceki müdür, okul müdürüyle yakın bir ilişkisi varsa şiddet uygulayanın ulaşabiliyordu, en büyük sıkıntımız da oydu çözemediğimiz sıkıntı, söylüyorlardı gayriresmî olarak ve ulaşılıyordu kadınlara.

Tamam, devam edelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Diğer bir husus: Polise intikal eden olaylar ŞÖNİM'e ve ASPİM'e bildiriliyor yani her vakaya yönelik ayrı ayrı görüşülerek ayrı ayrı planlar hazırlanmalı ya da vakalara özel tedbirler geliştirilmeli diye bir düşüncemiz var. Uzmanların yapacağı görüşmeler neticesinde şiddet mağduru ve şiddet uygulayanla ayrı ayrı görüşülerek her olaya özel tedbirler geliştirilebilir diye düşünüyoruz.

Yine, şiddet uygulayanların rehabilitesine yönelik önleyici tedbirlere önem verilmeli diye düşünüyoruz. Neden? Kanunda hem koruyucu tedbirler var hem önleyici tedbirler var, aslında önleyici tedbirleri alarak da yine kadını koruyabiliriz. Her ne kadar ayırım yapılsa da önleyici tedbirlerin amacı da yine kadını korumaktır diye düşünüyoruz.

Evden uzaklaştırma tedbiri uygulanan şiddet uygulayanlara barınma imkânı verilerek aynı zamanda zorunlu rehabilitasyon kurumlarına...

BAŞKAN – Bu önemli bir konu, buradan şikâyet alıyoruz.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani şöyle de bir şey oluyor: Tabii ki evden uzaklaştırılan erkek belli bir saatte polis merkezine geliyor, nerede kalacağıyla ilgili bir talepte bulunuyor. Bu konuda biz “Tamam, sen burada ikamet edebilirsin ama bu tür zorunlu programlara katılabilirsin.” diye yol gösterebilirsek belki aile terapisi manasında, öfke kontrolü manasında, iletişimi geliştirme manasında rehabilite programlarına dâhil olabilir diye düşünüyoruz.

Elektronik kelepçe sisteminin ülke geneline yaygınlaştırılmasıyla belki şiddeti biraz daha azaltabiliriz yorumunu yapıyoruz. Şu an sadece Ankara ve İzmir’de pilot uygulama kapsamında devam ediyor. Altyapıyı ülke geneline yaygınlaştırsak yine aynı şekilde etkili olacağını düşünüyoruz.

Yine, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı eğitimler başta olmak üzere toplumu bilinçlendirecek ve farkındalık yaratılacak aktiviteler öneme verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Aile bütünlüğünün korunması için önerilerimizi arz etmek istiyorum.

Yetkili makam ve merciler tarafından 6284 sayılı Kanun kapsamında alınabilecek koruyucu ve önleyici tedbirler her olay için ayrı ayrı değerlendirilmeli yani belki sadece koruyucu tedbir vererek de bu bütünlüğü sağlayabiliriz ya da sadece önleyici tedbir verebiliriz ya da her ikisini verebiliriz ama bu, her olay için ayrı ayrı değerlendirilmeli yani yetkimiz bu bunun hepsini kullanalım manasında değil, spesifik olarak olaylar değerlendirme...

BAŞKAN – En çok şikâyet buradan geliyor. Koruma tedbirleri çeşitliliği çok, önleyici tedbirlerin de çeşitliliği çok ama bu çeşitliliğin vakaya özel olması noktasında uygulamada bir eksiklik görülüyor ve sanki her vakaya tüm tedbirler verildiği zaman, bu sefer bazen şiddet artabiliyor da, öyle sonuç doğurabiliyor.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Yani kamu görevlisi olmamız hasebiyle kanunun bize verdiği yetki çerçevesinde yetki ve sorumluluk kullanmaya çalışıyoruz ama sonucunda tedbir alınıyor, bu tedbirin etkisiyle ilgili çok da öngörümüz olmuyor çünkü kadının o anki beyanı bizim için önemli. Bu çerçevede belki olaylar ayrı ayrı değerlendirilirse daha isabetli kararlar verilebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Hüsnüye Hanım, bir soru soracak, sonra Tülay Hanım’a söz vereceğim.

Buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Aslında iki konuyu söylemek istiyorum.

Birincisi: Kimlik değişimi yapılan hanımefendinin ya da beyefendinin çocuklarında bu değişiklik olmuyor zannediyorum, doğru mu?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Çocuklarında da aynı değişiklik oluyor.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Çünkü çocukları üzerinden soyadıyla ulaşılabilir yani isteyen taraf şartları zorlarsa çocuklarına ulaşır dolayısıyla kimlik değiştiren anne ya da baba ortaya çıkmış olur yani eğer değişmişse diye, onu sormak istedim.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Değişiyor.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – İkinci mevzu da, bu koruyucu tedbirlerin veya önleyici tedbirlerin alınması noktasında sadece beyanın belki sakıncalarını söylemek adına bunu dile getirmek istiyorum. Geçen bir nöbetimde -Konya Vekiliyim ben, Dr. Hüsnüye Erdoğan- bir beyefendi geldi -örneklendirmek istiyorum daha iyi anlaşılın diye- benim şöyle bir talebim var, iş talebim var. Nasıl bir iş talebi? “Yarım gün çalışmak istiyorum çünkü yarım günde gidiyorum tedbir kararı gereği bahçe temizliyorum, vesaire yapıyorum. Dolayısıyla bana böyle bir iş bulun, ben evimi geçindirmek istiyorum. Artı, her gittiğimizde hanım beni şikâyet ediyor, işte hâkim bana 3 bin lira ceza veriyor, bu çok sık oluyor ve şu anda benim 15 bin lira civarında borcum var -yani beş kere tedbir kararı konmuş bu onu gösteriyor- ve öğleye kadar böyle bir cezai uygulama verildiği için bana, borcumu bu şekilde ödemediğim için yarım gün de çalışmak istiyorum.” Burada beyanın aslında ne kadar, ne kadar demeyeyim de, sakıncalı olduğunu gösterir bir örneği bu şahsın bize ifadesi.

BAŞKAN – Ama dövmediğini farz ederek söylüyorsunuz siz bunu, şiddet uygulamadığını farz ederek söylüyorsunuz.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Onun ifadesi şu: “Biz kol kola giriyoruz, emniyetten çıkınca beraber eve gidiyoruz, aynı evde kalıyoruz, aynı sofraya oturuyoruz.” ifade bu. Yani beş kere tedbir kararı alındığına göre bu insanlar demek ki beraber yaşıyorlar,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

bu örnek onun ifadesi. Yani bu konuda da ne yapabiliriz, aslında onu da düşünmek lazım yani karar verirken gerçekten verdiğimiz kararın doğruluğu...

BAŞKAN – Para cezası hangi durumlarda vardı?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Denetimli serbestlik kapsamında herhâlde bu gündeme geliyor ama tam o konuyu bilemiyorum ben.

BAŞKAN – Para cezası konusunda... Hâkime Hanım, para cezası nasıl veriliyor? Ben para cezası hatırlamıyorum kanunda bu uygulamaya için.

TETKİK HÂKİMİ EMEL ÇELİK – Yine, hâkim kararıyla yani hâkim verdiği cezayı, sonuçta hapis cezası var aslında bunun, eğer sabıka kaydı yoksa adli para cezasına veya denetimli serbestlik tedbirine çevirebiliyor ya da hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı veriyor ama beş yıl içerisinde aynı suç işlese artık hapis yatmak zorunda. Ben, hani, burada erkeğin de sonuçta beyandan ibaret, onun da ispatının olduğunu düşünmüyorum yani.

BAŞKAN – 3 kere üst üste para olması mümkün değil yani teknik olarak.

TETKİK HÂKİMİ EMEL ÇELİK – 5 kere adli para cezası üst üste verilebilecek bir hüküm kanunumuzda mevcut değil yani kadının beyanı tamam ama erkeğin de sadece...

BAŞKAN – Eksik bilgi vermiş gibi geliyor.

TETKİK HÂKİMİ EMEL ÇELİK – Bunlar beyandan ibaret.

BAŞKAN - Ben de 3 kere üst üste para cezasının olamayacağını yani az çok yasayı bildiğim için söyledim. Ama şu var: Şimdi, erkekleri de dinleyeceğiz tabii. Yani uygulamadan kaynaklanan... Bir şeyi düzeltelim derken başka bir şeyi bozmamamız gerekiyor. Bilahare sizin söylediğiniz noktada onu da dinlesek iyi olur.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Aslında haftaya gittiğimizde örnek olarak dinleyebiliriz bu şahsı.

BAŞKAN – Dinleyeceğiz, evet.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Bu noktada, Sayın Başkanımın da biraz önce söylemiş olduğu gibi -bizim de zaten bu konudaki önerimiz oydu- her vakayı ayrı ayrı değerlendirirsek, kendi özelinde birtakım tedbirler öngörülürse belki buna bir çözüm üretebiliriz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Yani süregelen bir durumda kadın istismar ediyor mu, erkek şiddeti sürdürüyor mu? Bunların aslında her vakada özel değerlendirilmesi, özel tedbirler alınması gerekir.

Tülay Hanım, buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – İşte ben de tam burada söz almak istedim çünkü geçen şiddetle ilgili araştırma komisyonunda izlediğimden hafızamda kalan en etkili cümlelerden bir tanesi aile hâkiminin yaptığı açıklamaydı. O da şu: “O kadar yoğunluk var ki dosyalara biz tarafları görmeden bile karar verebiliyoruz.” Bu bir.

İki: Ne kadar tedbir var ise her birine tik atarak gidiyoruz oysa tam Sayın Başkanın da ifade ettiği cümlede gizli bütün olaylar ve biz boşanma komisyonuyuz yani aldığımız bir karar, aslında psikolojik olarak veya sosyolojik olarak çözülebilecek bir vakayı bile tam tersi ayrılmalara kadar götürebiliyor. İşte burada emniyete çok ciddi sorumluluk düşüyor. O yüzden dikkatle sonuna kadar dinlemeye çalışıyorum ki son verdiğiniz üç beş başlık çok önemliydi. Niye? Çünkü orada şöyle bir tespit yapılmıştı: Emniyetten gelen raporlar ve emniyetin verdiği tüm başlıklar, hâkimin önünde karar... İşte on gün değil, hepsine altı ay veriyor mesela uzaklaştırma. Oysa her biri spesifik farklı farklı vakalar, olaylar. O hâlde bu dosya dosya mı ayrılabilir, her vakaya farklı olaylar mı, bunun ayrışmasının, hâkimin önüne gidene kadar, korunarak elbette kadın, bir süre sonra, ihmal edenlerin... Az önce sayın vekilim ifade etti, her kadın o anlamda masum da olmayabiliyor maalesef boşanmaya gidiyor. Çok rahat kaç tane vaka biliyoruz biz, karşılaşıyoruz, özellikle hukukçu arkadaşlar. “Eğer biz bunu bu hâle getirir, emniyetten şiddetle ilgili raporları da dosyaya koyarsak, e, hemen boşanmada kadın lehine şu şu başlıklar olabilir.” Hiç utanmadan, hiç yüzü kızarmadan kadın lehine boşanmada farklı şeyler çıksın diye...

Dolayısıyla suistimale çok açık bir yapıda en değerli ayak, Emniyete geldikten sonra “22 soru 35’e çıkacak.” diyorsunuz ya, 50’ye çıksın, 60’a çıksın, ne olsun bilmiyorum ama oradaki bütün ayrıntıda gizli aslında verilen hâkim düzeyinde kararlar. O yüzden ben buna tam da ifade etmişken söylemede dikkat çekmek istedim. O toplantıdan sonra alınan kararları da. Şu an devam ediyorsunuz, araya girdik. Özellikle eğitim ayağı var, bahsettiğiniz soru düzenlemesi var. Devam edeceksiniz sanıyorum ona da.

Ben teşekkür ediyorum bilgi için.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE ŞUBE MÜDÜRÜ TARIKHAN ÇETİNER – Bu noktada, Sayın Vekilim, şöyle bir katkı sağlayabilirim: Mesela, elektronik kelepçe uygulamasında zaten bunu düşünerek özellikle yüksek riskli vakaları tekrar ele alalım, komisyon bunu değerlendirsin ve sonrasında aile hâkimimiz de bu ölçekte komisyon raporuna göre bir karar versin diye düşündük. Sonuçta, örnek bir karardan biliyorum, yakın koruma karar verilmesi gereken bir vakaydı. Yakın koruma kararının uygulanabilirliğiyle ilgili de hâkime hanımda “Bunu elektronik kelepçeyle takip etsek daha uygun olur.” görüşü hasıl olmuş ve yakın koruma vermek yerine elektronik kelepçeyle şahıslara sistem üzerinden takip etmeye yönelik bir karar verdi. O karar ölçeğinde biliyorum ki bu kararda mesela başarılı olmuştu. Niye? Şahıs elektronik kelepçeyle izlendiğini biliyordu ve kadına yaklaşıyordu. Böyle bir tedbir, dediğiniz gibi, olay bazlı incelendiği için ya da hâkiminiz de bu yönde değerlendirme yaptığı için böyle bir karar verildi. Bunu da örnek olarak verebiliriz.

Yine aynı şekilde koruyucu ve önleyici tedbirlerin cumhuriyet savcılarınca da alınabilmesi için 6284 sayılı Kanun’da değişiklik yapılabilir diye düşünüyorum. Özellikle bazı vakalar direkt savcılığa gidiyor. Savcılıkta hem zaman kaybetmemek açısından hem de

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

savcılığın da bu mekanizma içerisinde olabileceği düşüncesiyle ve savcılarının da 6284 sayılı Kanun kapsamında yetki alabileceğini düşünüyoruz.

Yine aynı şekilde kanun kapsamında koruyucu ve önleyici tedbir kararlarının alınması ve yerine getirilmesi aşamasında şiddet mağduru ile şiddet uygulayan arasında uzlaşma ya da arabuluculuk önerilemeyeceği hükmü bulunmaktadır -hem kanunda hem yönetmelikte- ancak uzmanların yer alacağı bir heyet oluşturularak genel hükümlere göre işlemler tamamlandıktan sonra ve tedbirler alındıktan sonra bu heyetin yapacağı görüşmeler sonucunda kişilere aile terapisi veya aile içi iletişimi artırmaya yönelik tedbirler uygulanabilir diye düşünüyoruz. Bu işte elektronik kelepçe örneğinde olduğu gibi yine burada da "uzmanlar" dediğimiz aile terapistleri, psikologlar, sosyologlar, belki işte yine kolluk değerlendirmesi olarak polis ya da jandarma, aile mahkemesi hâkiminin, savcının değerlendirmesi olabilir ama böyle bir yol ve yöntem belirleyerek bu tür tedbirler uygulanabilir diye düşünüyoruz.

Yine aynı şekilde düşündüğümüz şu: Birbirini severek evlenen çiftlere birbirlerine nasıl davranacakları konusunda rehberlik yapmak, özellikle rehberlik yapmak üzere boşanmaların önüne geçebilmek, aileyi korumak ve şiddeti azaltmak için ilgili kurum ve kuruluşlarca evlilik eğitimleri düzenlenerek çiftlerin sorumlulukları ya da işte davranış şekillerini bir şekilde anlatarak da böyle bir eğitim programı verilebilir diye düşünüyoruz.

Sunumumu ben bitirdim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Tarıkhân Bey.

Siz devam edecek misiniz?

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ŞUBE MÜDÜRÜ MURAT KOÇAK – Yok Başkanım.

BAŞKAN – Bir kişi yaptı sizden sunum.

Tamam, peki.

Şimdi Jandarmanın sunumu var herhâlde, değil mi?

SAİT YÜCE (Isparta) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sait Bey.

SAİT YÜCE (Isparta) – Burada hem kanunun uygulamalarından hem de anlatılanlardan anlaşıldığı gibi hiçbir şey yüzde yüz çözüm olmuyor, mutlaka istisnaları oluyor, artısı oluyor, eksisi oluyor.

Ben, şunların da kayıtlara geçmesini istiyorum: Eğitim hakikaten önemli ama Allah'a iman ve ahirete iman hakiki manada bir kalpte yerleşse hiçbir adam bir kadına şiddet uygulamaz yani hesap vereceğini, bunun ahirette bir karşılığı olduğunu bilen bir insan asla kadına şiddet uygulamaz. Bu yüzden değerler eğitiminin fevkalade önemli olduğunu, mutlaka bütün kurumların, polis, Jandarma, Millî Eğitim, sivil toplum kuruluşlarının özellikle bu konu üzerinde durması gerektiğini, hakiki çözümün ancak manevi eğitimle, kalbe ve ruha yerleştirilecek olan manevi yasakçıyla temin edileceğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kim yapacak sunumu?

Siz yapacaksınız.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet Başkanım.

BAŞKAN - Sizinle beraber gelen arkadaşlar var mı? İlk defa gelen varsa tanışalım onlarla da.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Çalışma arkadaşlarım da burada Sayın Başkanım.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

Buyurun.

2.- Jandarma Genel Komutanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürü Özlem Yılmaz'ın, Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü'nün görev alanları ve faaliyetleri hakkında sunumu

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Sayın Başkanım, müsaadenizle takdimimi perdede görülen başlıklar altında arz edeceğim.

6284 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte Jandarma Genel Komutanlığı Karargâhında Harekat Başkanlığı, Asayiş Daire Başkanlığı bünyesinde Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Çocuk Şube Müdürlüğü teşkil edilmiştir. Aynı şekilde il jandarma komutanlıklarında asayiş müdürlükleri bünyesinde de çocuk ve kadın kısım amirlikleri ile çocuk ve kadın suçları işlem astsubayı kadroları oluşturulmuştur. İlçe jandarma komutanlığı ve jandarma karakol komutanlığı seviyesinde ise çocuk ve kadın suçları işlem astsubayı görevi ikiz görevle icra edilmektedir.

2015 yılı itibarıyla yapmış olduğumuz analiz çerçevesinde illerimizi önceliklendirerek 37 il jandarma komutanlığımızda hâlâ çocuk ve kadın kısım amirlikleri mevcut. 44 il jandarma komutanlığımızda ise çocuk ve kadın suçları işlem astsubayı kadromuz bulunmakta. 2019 yılının sonuna kadar çocuk ve kadın kısım amirliklerinin tüm illerimize yaygınlaştırılmasını planlamış durumdayız.

Jandarma Genel Komutanlığı olarak aile içi şiddetle mücadelede başarılı olabilmek için teşkilatlanma, personelimizin eğitimi, halkımızın bilinçlendirilmesi ve kolluk uygulamalarını koordineli olarak yürütmekteyiz. Bu kapsamda 2012 yılında Aile ve Sosyal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

Politikalar Bakanlığıyla yapmış olduğumuz protokol çerçevesinde Jandarma Okullar Komutanlığında öğrenim gören tüm subay ve astsubaylara insan hakları dersi kapsamında kadına ve çocuğa yönelik şiddetle mücadele konusu ayrı bir ünite olarak ilave edilmiştir.

Mesleki Gelişim Planı kapsamında da yılda iki dönem hâlinde iki hafta süreli Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının da uzman eğitici desteği vermiş olduğu "Çocuk suçlarının önlenmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele" konulu meslek içi eğitimler icra edilmektedir. Bu kursumuzun müfredatında aile içi şiddet, kadına karşı şiddetle ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı ve 6284 sayılı Kanun'un kolluk uygulamaları konusunda bilgilendirme yapılmaktadır.

Meslek içi eğitime katılan ve eğitici eğitimi alan personel tarafından, il jandarma komutanlıklarımızda üç gün süreli olarak Asayiş Tim Komutanı ve yardımcısı ile ikiz görevli olan personele yerinde eğitim verilmektedir.

Millî Savunma Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında yapılan protokol kapsamında erbaş ve erlere yönelik olarak "Mehmetçik için vatandaşlık eğitimi" kapsamında "Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle mücadele" konularında eğitici eğitimi alan rütbeli personel tarafından eğitimler verilmektedir.

BAŞKAN – Pardon.

Burada şeyi soracağım: "2013" diyoruz bunun tarihine. O gün bugündür tüm erlerimize bu eğitimi verdik diyebiliyor muyuz?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet Başkanım, birazdan, rakamlar var, bu eğitim üç yıl sürecek bir eğitim. İkincisini yeni icra ettik. Rakamları mevcut. Üçüncüsü de...

BAŞKAN – Yani asker ocağından tezkere alan bir genç bunun bir suç olduğunu ve yaptırımları neyse diğer detayları biliyor diyebiliyor muyuz?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Başkanım, 2012-2015 yıllarında toplam 431.610 personelimizi -erbaş ve er dâhil- kanun kapsamında eğittik.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Eğitim veriyoruz ama... Yani yanlış anlaşılacak adına bu soruyu soruyorum: Beylik tabancasıyla şiddet uygulayıp katlettiği hanımlar veya beyler... Bunun oranı var mı, yüzdesi var mı ya da sayısı var mı?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Pardon... Neyin?

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Beylik tabancasıyla eğitim alıyor ama yine de hani şiddet uyguluyor ve katlediyor ya da yaralıyor.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Şöyle: Sonunda değerlendirme yaptım Sayın Vekilim, orada jandarma sorumluluk bölgesindeki kasten öldürme olaylarına ilişkin verileri paylaştım. Birazdan geleceğim müsaadenizle.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Peki.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Yine erbaş ve erlerimize yönelik olarak onların toplumda sorumlu ve duyarlı bireyler olmalarını sağlamak amacıyla icra edilen eğitimlerden bir tanesi de Mehmetçik için yurttaşlık eğitimi. Bu eğitim 8 ana başlık altında icra ediliyor ve bunlardan birisi kadın hakları ve cinsiyet eşitliği, diğeri ise çocuk hakları.

Kadın hakları ve cinsiyet eşitliği modülünde kadınların eğitimi, kadınların ekonomik yaşama etkisi, kadınların yasal eşitliği ve kadına yönelik şiddet konusu ele alınıyor.

Çocuk hakları modülünde ise temel kavramlar, çocukların eğitimi ve gelişimi, katılım hakkı ve çocuk hakları ihlalleri. Bu konuda hazırlanmış olan eğitim materyallerinden istifade edilerek sunulmakta.

Rehberlik ve danışma merkezi faaliyetleri kapsamında erbaş ve erlerimize ve rütbelilerimize yönelik olarak evlilik öncesi eğitim kapsamında eş seçimi, evlilik ve aile içi iletişim konularında yılda en az bir defa eğitim vermekteyiz.

Yine icra edilen faaliyetler kapsamında, kolluk uygulamalarına rehberlik etmesi açısından Aile İçi Şiddet, Kadına Yönelik Şiddet ve Çocuk Suçlarıyla Mücadelede Jandarmanın Görev, Yetki ve Sorumlulukları Yönergesi'ni hazırladık ve birliklerimize dağıttık.

Jandarma Genel Komutanlığı tarafından 31 Mayıs 2013 tarihinde İstanbul'da alanında bir ilk olarak, Avrupa, Asya, Afrika ve Amerika kıtalarından jandarma veya askerî statülü kolluk gücü bulunan toplam 20 ülke temsilcisi ve 31 kurum, üniversite ile sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin katılımlarıyla Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele ve Kolluk Uygulamaları Semineri'ni icra ettik. Bu faaliyetin uluslararası alanda da kadına yönelik şiddet konusunda evrensel bir algı yaratılmasına katkı sağladığını değerlendiriyoruz.

23 Temmuz 2013'te başlayan Kadına Yönelik Aile içi Şiddetin Önlenmesi Avrupa Birliği Projesi, 17 Haziran 2015'te sona ermiştir. Bu proje kapsamında 8 Avrupa Birliği üyesi ülkeye çalışma ziyareti düzenlenmiş, 2.066 rütbeli personel ve 18.967 erbaş ve ere aile içi şiddetle mücadele eğitimi verilmiş, Jandarma Okullar Komutanlığı görevli personelin katılımıyla İtalya'da staj faaliyeti icra edilmiş, 30 ilde Koordinasyon ve Bilinçlendirme Çalıştayı düzenlenmiş, kadına yönelik aile içi şiddetin önlenmesi eğitimlerinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

personelin ve eğitimcilerin kullanması amacıyla Uzaktan Eğitim Modülü ve Proje Web Sitesi kullanıma açılmış ve çeşitli savunuculuk materyalleri hazırlanmıştır.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bu materyallerin içeriği hakkında çok kısa bir bilgi verebilir misiniz yani bu verilen eğitimlerin muhtevasıyla ilgili?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Sayın Vekilim, toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat, yasal düzenlemeler, uluslararası sözleşmeler, bu kapsamdaki örnek olaylar, buna ilişkin materyaller de yer almakta.

SAİT YÜCE (Isparta) – Yani uluslararası sözleşmelerin muhtevaları, maddelerin isimleri ne kadar eğitici olabilir sizce yani o insanı şiddetten alıkoymaya yeter mi? “Falan işte Cenevre Sözleşmesi böyle, Paris Şartı, İnsan Hakları Sözleşmesi’nde şöyle bir madde var.” demek insanı şiddetten ne kadar alır? Başka şeyleri soruyorum yani muhteva bakımından sorduğum şey.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Şöyle arz edeyim...

BAŞKAN – Eğitim içeriklerini kimler hazırladı? Eğitim içerikleri hakkında bilgi alabilir miyiz?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Eğitim içerikleri, proje ekibi ve bizim rehberliğimizde hazırlandı Sayın Başkanım. Normal vatandaşa yönelik olarak hazırlanan materyallerde fiziksel şiddet, cinsel, psikolojik, ekonomik şiddet, bunların tanımları ve başvuru merkezlerine ilişkin bilgilendirmelerin yer almış olduğu broşürler hazırlandı. Diğer eğitici ev notu, onların hepsi de normal kolluk personeli için gerekli olan yasal mevzuatı içerecek şekilde hazırlandı.

SAİT YÜCE (Isparta) – Sorumun cevabını alamadım.

BAŞKAN – Var mı örnek eğitim materyali yanınızda?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Yanımda değil Başkanım ama uygun görürseniz getirebilirim.

BAŞKAN – Tamam.

Ulaştırırsanız sevinirim.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Anlaşıldı efendim.

SAİT YÜCE (Isparta) – Mevzuat bir çare olmaz, sadece mevzuatı anlatmak. Hakikaten onun kalbine, ruhuna temas edecek bir materyal var mı, onu soruyorum.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Anlaşıldı efendim.

BAŞKAN – İçeriklerini ulaştırırsınlar bize o zaman.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Ben bitireyim efendim.

BAŞKAN – Tamam.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Toplumda güvenlik kaygısının ve suç korkusunun ortadan kaldırılmasını ve bireylerin suça yönelik alabilecekleri önlemler konularında bilgilendirmeleri sağlamak amacıyla icra edilen “Toplum destekli güvenlik hizmeti” modelinde jandarma sorumluluk bölgesinde Aile ve Sosyal Politikalar, il müdürlükleriyle koordineli olarak vatandaşa yönelik bilgilendirme faaliyetleri icra edilmektedir. 2012-2015 yıllarında 2.779 faaliyette 209.197 vatandaşa ulaşılmıştır.

Jandarma sorumluluk bölgesinde, 6284 sayılı Kanun kapsamında, haklarında koruyucu ve önleyici tedbir kararı verilen şahısların ve verilerin takibinin yapılabilmesi amacıyla komutanlığımızca hazırlanmakta olan yazılım çalışmaları devam etmektedir.

Geçen yıl Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadına Yönelik Şiddetin Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonuna Jandarma Genel Komutanlığınca icra edilen faaliyetler hakkında takdim yapılarak 6284 sayılı Kanun kapsamında yapılabilecek düzenlemelere ilişkin görüş ve önerilerde bulunulmuştur.

8 Mart 2015 tarihinde Adalet, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı arasında Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Teknik Yöntemlerle Takip Sistemlerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama İşbirliği Protokolü kapsamında Ankara ve İzmir illerinde gerçekleştirilen pilot uygulamalarda Elektronik İzleme Merkezine Jandarma Genel Komutanlığını temsilen bir personel görevlendirilmiştir.

Kolluk uygulamaları olarak Tarıkhan Bey’in anlattığı gibi aynı faaliyetleri icra ediyoruz Başkanım. Yine şiddet mağduruna yönelik olarak koruyucu tedbirlerin alınması, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde barınma yeri sağlama, geçici koruma altına alma tedbiri, önleyici tedbir kararları yine gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde şiddet uygulayana yönelik almaktayız.

Önleyici tedbir kararlarını devriyeler vasıtasıyla takip etmekteyiz.

Her olaya yönelik olarak aile içi şiddet olayları kayıt formunu tanzim ediyoruz. Bu form olaya ilişkin bilgilerin yer almış olduğu bölüm ile risk değerlendirmesine yönelik bilgilerin yer almış olduğu iki bölümden oluşmakta. Burada olayın yaranılmaya yol açıp açmadığı, silah kullanılıp kullanılmadığı, boşanma/ayrılma süreci, çocuklara yönelik şiddet, maddi problemler, kıskançlık ve benzeri

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyona : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

tehditler değerlendirilerek bir risk analizi yapılmakta. Bu formun geliştirme çalışmalarını Elektronik İzlemeye İlişkin Teknik Yöntemlerle Takip Protokolü kapsamında geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

Mağdur kolluğa ulaştığı andan itibaren ivedilikle sağlık kuruluşuna sevk edilmekte, soruşturma işlemleri başlatılmakta, aile içi şiddet olayları kayıt formu düzenlenerek risk analizi yapılmakta ve vakanın durumunu göre resen geçici koruma tedbir kararı alınmakta veya önleyici tedbir kararı alınmakta, varsa mağduru barınma yeri temini sağlanmaktadır. Bu alınan kararlar da şiddet uygulayana tebliğ edilmekte ve uymadığının tespiti hâlinde de cumhuriyet başsavcılığına bilgi verilerek zorlama hapsine tevdi edileceği kendisine bildirilmektedir.

Kanun kapsamında koruyucu veya önleyici tedbir kararı verilen şahıslarla ilgili bilgiler saat 16.00'ya kadar şiddet önleme izleme merkezlerine, bulunmadığı illerde ise Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüklerine, hakkında koruyucu ve önleyici tedbir kararı verilen şahıslara ait çizelgeyle her gün saat 17.00'ye kadar Jandarma Genel Komutanlığına bildirilmektedir.

2012-2015 yıllarında jandarma sorumluluk bölgesinde 26.283 koruyucu ve önleyici tedbir kararı alınmıştır. Yıllara sari olan artışta vatandaşa yönelik bilgilendirme faaliyetlerinin etkili olduğunu değerlendirmekteyiz.

BAŞKAN – Pardon.

Bir şey soracağım. Az önce de emniyetteki arkadaşlarla aynı konuyu konuştuk. Koruyucu tedbir kararlarının çok verilmesi koruduğumuz anlamına gelmiyor aslında. Bunların uygulanması önemli olan yani vakaya uygun tedbir kararını verelim ve onu da uygulayabilelim. Tedbir kararının sayısı çoğaldıkça uygulamada sıkışıklık, dosya yüküyle karşılaşıyoruz. Bunun uygulanmasıyla ilgili bir rakam var mı yani bu 26 binin kaçta kaçını uyguladık biz? Onunla ilgili bir veri var mı elimizde?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Yani tabii ki hepsini uyguluyoruz Başkanım, bunların hepsinin takibini yapıyoruz.

BAŞKAN – Takibini yapıyorsunuz da... Hayır, şunu söylemeye çalışıyorum: Atıyorum, şöyle bir karar da var tedbir kararlarının içinde; işte ihtiyaç varsa eğer silah teslim diyorsanız onu alıyorsunuz, o uygulanıyor ama tedavi uygulanması, bu süregelen işler... Özellikle süregelen işlerin uygulanması konusunda sahada biraz sıkıntılarımız olduğunu biliyoruz. Onlarla ilgili bir veri var mı elimizde?

Yani Jandarma ve Emniyet, her ikinize de soruyorum aslında bu soruyu, yoksa Adalet Bakanlığından isteyeceğiz onları.

Tamam, devam edelim.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Yani kolluğun yetkisinde olanları, Başkanım, takip ediyoruz ama diğer rehabilitasyona yönelik tedbirler, o bizden çıkıyor.

BAŞKAN – Tamam, onu Adalet Bakanlığıyla konuşacağız.

Teşekkür ediyorum.

Devam edelim.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Yine 2012-2015 yıllarında 1.068 kadını konuk evine teslim etmişiz.

BAŞKAN – Türkiye geneli rakam tabii değil mi bu 1.068?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet, jandarma sorumluluk bölgesi, Başkanım.

BAŞKAN – Devam edelim lütfen.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – 2014 ve 2015 yıllarındaki jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddet olaylarında -10 binde- kişi başına düşen suç sayısına göre tasnifine baktığımızda illere göre dağılımı genelde Ege, Akdeniz ve Karadeniz illerinde yoğunlaştığını görmekteyiz.

BAŞKAN – Bu rakamı bir daha tekrar tanımlar mısınız bize, buradaki veriyi? Genel suç oranının içindeki yeri mi bu?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet.

Jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen 6284 sayılı Kanun kapsamındaki aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet olaylarının 10 binde kişi başına düşen suç sayısı nüfusa göre.

BAŞKAN – Bunlar ama tabii kolluğa yansyan veriler. Bunun dışındaki illerde olup olmadığını bilmiyoruz kolluğa yansımıyorsa, kolluğa yansyanları biliyoruz. Yalova burada enteresan bir şekilde öne çıkmış.

Devam edelim lütfen.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Şöyle bir inceleme yaptık Başkanım: Son iki yılda jandarma sorumluluk bölgesinde meydana gelen -kadınların öldürüldüğü yani- kasten öldürme olaylarında medeni hâli evli ve medeni hâli boşanmış olanları inceledik. Burada eş tarafından öldürülen 2014 yılında yüzde 60 iken, 2015'te yüzde 62 olmuş, yakın akrabası tarafından öldürülen yüzde 23 iken yüzde 27'ye çıkmış. Boşanma, boşanma davası aşaması ve ayrı yaşama sürecinde eş tarafından öldürülenlerin de yüzde 4'ten yüzde 6'ya çıkmış Başkanım yani burada boşanma davası açılmış veya ailede boşanma konusu gündeme gelmiş, bu süreçteyken öldürülen kadın mağdurlar.

BAŞKAN – Kasten adam öldürmede kadınların oranları mı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet, kadınların mağdur olduğu kasten öldürme olayları.

BAŞKAN – Yani yüzde 60'ı eşi tarafından öldürülüyor, yüzde 40'ı da yine başka şekilde kasten adam öldürmenin mağduru kadınlar bunlar?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet, evet.

BAŞKAN – Yani sadece kadınlar için yapılmış bir araştırma.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Evet, Başkanım, o şekilde.

Medeni hâli boşanmış olanların da, Başkanım, yüzde 14'ü eşi tarafından öldürülmüş.

BAŞKAN – Şöyle bir anlaşılma çıkmasın, tutanaklara geçmesi kabiliinden söylüyorum: Kadınların yüzde 60'ı eşi tarafından öldürülüyor gibi değil, kasten öldürülen, mağdur kadın olan. Mesela “kastan öldürülen, mağduru erkek olan” diye başka bir veri de var elimizde.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Var, evet.

BAŞKAN – Yakınları, aile yakınları tarafından öldürülen.

Aslında onu bir karşılaştırmamız lazım çünkü bu miras ve diğer meselelerden dolayı kasten adam öldürmedeki ölen erkekler de namus davası -atıyorum, tırnak içinde söylüyorum- kendi içinde miras gibi mal paylaşımı davalarında aile içinde öldürülen erkekler de var. Onunla aslında bir oranladığımızda biz daha sağlıklı belki bir sonuç alırız. Çünkü şöyle de bakmak lazım olaya: Yani toplumda şiddetle olayları çözmek gibi bir eğilim olması bir sorun, bunun sadece kadın üzerinden olması başka bir sorun. Ama şöyle de bir şey var: Yani o rakamları bir sonraki toplantıya edinebilirsek sevinirim. Kastan adam öldürmede erkeklerin rakamları ile bunu karşılaştırmamız lazım daha sağlıklı bir sonuç elde etmemiz için. Bunu şunun için söylüyorum: Yani şiddet toplumda var, farklı kademelerde var, statta var, okulda var, sporda var vesaire. Aile içinde de şiddet, işte kasten adam öldürmelerde... Çünkü biz 3'üncü sayfa haberlerinde de okuyoruz, miras, mal paylaşımı ya da işte kadın konusu ya da başka konulardan dolayı aile içinde öldürülen erkekler daha yeni yaşadık. Bir erkek çıktı, kayınbiraderini, kayınbiraderinin çocuğunu, kayınpederini öldürdü. Bu oranlarla karşılaştırdığımızda aslında o aile içindeki şiddette kadının mağduriyet oranını görmemizi daha net sağlayacağını düşünüyorum.

Mümkünse hem Emniyetten hem Jandarmadan bu rakamları karşılaştırmalı olarak rica edeyim bir sonraki toplantıya lütfen.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Anlaşıldı Başkanım.

BAŞKAN – Devam edelim.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELE VE ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRÜ ÖZLEM YILMAZ – Sonuç olarak, aile bütünlüğünü korumak açısından 6284 sayılı Kanun kapsamında meydana gelen olayların önlenmesi amacıyla teknik yöntemlerle takip sistemlerinin yaygınlaştırılmasının, şiddet mağduruna ve şiddet uygulayana, aile bütünlüğünün korunması amacıyla yine profesyonel bir desteğin verileceği bir danışmanlık hizmetinin sağlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Beş dakika bir ara verelim çünkü daha sonra Aile Bakanlığının sunumu var. Onlar da bir sistem hazırlayacaklar.

Kapanma Saati: 11.29

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.42

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

Aile Bakanlığında ŞÖNİM'i takip eden daire burada değil mi? Evet. Önce sizi bir tanıyalım, sonra da sizi dinleyelim arkadaşlar. Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

3.- *Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadın Politikaları Daire Başkanı Mustafa Çadır'ın, ŞÖNİM'lerin yasal dayanağı, kuruluş çalışmaları, mevcut durumu ve yapılan çalışmalar hakkında sunumu*

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Efendim, sunumumuzda öncelikli olarak ŞÖNİM'lerin yasal dayanağı, kuruluş çalışmaları, mevcut durumu ve yapılan çalışmalardan bahsedeceğiz ve sonrasında da Ankara ŞÖNİM örneğimizi ŞÖNİM Müdürümüz sizlere aktaracak.

Öncelikli olarak, ben, şiddet önleme, izleme merkezlerinin genel çerçevesini, yasal dayanağını size aktaracak olursam: Şimdi, ŞÖNİM yapıları özellikle farklı ülkelerde son on beş-yirmi yıl içinde çeşitli pilot uygulamalarla, yaygınlaştırmalarla uygulanmaya başlanan örnekler. Örneğin, Amerika'da tek kapı sistemi "One-Stop Center" olarak ifade edilen, Avrupa'da "Family Justice Center" aile adalet merkezleri olarak ifade edilen yapılar aslında ŞÖNİM'lerin yani birçok hizmetin, ikinci mağduriyetlerin özellikle önlenmesi konusunda tek kapı mantığıyla hizmet sunma ölçeğinde oluşturulmuş yapılar. Aslında bu yapıların en temel dayanağını biz İstanbul Sözleşmesi'nde yani Avrupa Konseyinin Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nde görmekteyiz yasal dayanak anlamında. Malumunuz, 2011 yılında sözleşme imzalandı, 1 Ağustos 2014'te de sözleşme yürürlüğe girdi. Bu anlamda ülkemiz de taraf olduğu için İstanbul Sözleşmesi bir iç mevzuat hükmünde Anayasamızın 90'ıncı maddesine göre... İstanbul Sözleşmesi kapsamlı bir koruma mekanizması öngörüyor şiddet mağdurları açısından. Burada, önleme, koruma, kovuşturma ve politikaya ilişkin de içinde önemli yükümlülükler var taraf devletlere.

ŞÖNİM'lere dayanak olacak maddeye baktığımızda, ŞÖNİM'lere dayanak olarak madde 20'de genel destek hizmetleri tanımlanıyor ve genel destek hizmetlerinde gerektiğinde yasal ve psikolojik danışmanlık, maddi yardım, konut, eğitim, iş bulma desteğinin şiddet mağdurlarına sağlanması ve mağdurların sağlık hizmetlerine, sosyal hizmetlerine erişimlerini ve bu hizmetlerin yeterli kaynağa sahip olduğu, mağdurlara yardımcı olmak, onları uygun hizmetlere yönlendirmek üzere profesyonellerin eğitilmelerini temin etmek için gerekli hukuki tedbirlerin alınmasına ilişkin bir çerçeve var. Bu bize şunu söylüyor: Mağdurlara sizin etkin hizmet sunmanız lazım. Mağdurlara ikinci mağduriyeti önlemeniz lazım. Farklı kurumlarla arasında iyi koordinasyon sağlayarak bu anlamda hizmetin etkin sunulmasını sağlamanız lazım." şeklinde bir yasal yükümlülüğümüz var ve bunun karşılığını aslında biz 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da görüyoruz ki ŞÖNİM'lerin yasal dayanağı da 6284 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi.

14'üncü maddede ŞÖNİM'ler şu şekilde tanımlanmış efendim: Bakanlık, gerekli uzman personelin görev yaptığı ve tercihen kadın personelin istihdam edildiği, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürüten, çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirtilen şiddet önleme, izleme merkezlerini kurma görevini Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına vermiştir. Bu anlamda burada dikkat çekmek istediğim husus şu: ŞÖNİM'lere sadece vaka gerçekleşikten sonra koruyucu anlamda bir hizmet değil, aynı zamanda şiddetin önlenmesi konusunda hizmet sunma görevi veriyor. Bu çok önemli, şundan dolayı: Biz mevcutta şiddetle mücadeleyi üç boyut açısından değerlendirirsek, vaka olduktan sonra mağduru etkin şekilde korunması, şiddetle mücadele açısından cezalandırmada Türk Ceza Kanunu'nun yansması önemli ama bizim mutlaka önleyici hizmetleri çok etkin şekilde sunmamız lazım. Çünkü, şiddetle mücadele etmek için hakikaten önleyici hizmetlerin, toplumsal anlamda farkındalık çalışmalarının önemli olduğunu ve ŞÖNİM'lerin de bu görev anlamında önleyici hizmette yetkilendirildiğini ve önemli bir görev verildiğini görüyoruz ŞÖNİM'lere efendim.

Baktığımızda, zaten, 15 ve 16'ncı maddede ŞÖNİM'lerin üç ana başlıkta yürüteceği hizmetler belirlenmiştir. Burada şiddetin önlenmesi ve 6284 sayılı Kanun kapsamında tedbir kararının izlenmesine yönelik hizmetler, şiddet mağduru kişilere yönelik hizmetler ve şiddet uygulayana yönelik, uygulama ihtimali bulunan kişilere yönelik hizmetler şeklinde geniş bir çerçevenin ŞÖNİM'lerin yürüteceği hizmetler arasında tanımlandığını görmekteyiz. Geçici 1'inci maddesinde kanunun, ŞÖNİM'lerin, kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde Bakanlık tarafından belirlenecek illerde pilot olarak uygulanacağı, kuruluşu tamamlanincaya kadar kanun kapsamında yürütülecek hizmetlerin de Bakanlık tarafından belirlenen Aile ve Sosyal Politikalar il müdürlükleri tarafından yürütüleceği hüküm altına alınmıştır efendim.

BAŞKAN – İllerin rakamlarını illerde mi vereceksiniz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Evet efendim, illeri de hemen vereceğim.

Şimdi, aynı zamanda, 2012-2015 Eylem Planı' mızda da bir tedbirimiz yer almaktaydı, Temmuz 2012' de yürürlüğe giren eylem planımızda. ŞÖNİM'lerin 14 pilot ilde kurulmaya başlanmasının sağlanması bir hüküm olarak eylem planımızda yer almıştı. Bu kapsamda, 6 Aralık 2012' de 11 ilde toplu açılış gerçekleştirildi ve sonrasında 3 ilde daha yapılan açılışla Aralık 2012' de 14 pilot ilde ŞÖNİM'ler hizmete başladı efendim. İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Denizli, Antalya, Mersin, Adana, Samsun, Trabzon, Şanlıurfa, Gaziantep, Malatya ve Diyarbakır illerinde pilot olarak ŞÖNİM, Aralık 2012' den itibaren uygulanmaya başlandı. Pilot uygulamanın değerlendirilmesi sonrası 2015 yılında ŞÖNİM'lerin yaygınlaştırılmasına ilişkin, 81 ile yaygınlaştırılmasına ilişkin karar alındı ve 2015 yılında 26 ilde daha ŞÖNİM açılışını gerçekleştirdik ve 2015 yılı sonu itibarıyla 40 ilde şiddet önleme, izleme merkezlerimiz hizmet sunmakta. Slaytta da hâlihazırda hizmet sunan illerimizi, efendim, görebilirsiniz. 2016 yılı hedefi olarak da ŞÖNİM bulunmayan 41 ilde ŞÖNİM açılması yani 81 ilde ŞÖNİM'lerin yaygınlaştırılmasını politika olarak benimsedik efendim.

BAŞKAN – Bunda büyük şehirler için birden fazla sayı var ama değil mi yani İstanbul, Ankara için.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Evet efendim.

BAŞKAN – Nüfus ölçekli bir şey var mı bunda?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Efendim, şöyle: Biz her ilde 1 tane olmasını öncelikli olarak istiyoruz ama büyük illerde birden fazla açılmasının önünde yönetmelik çalışmasında da bir engel koymadık. Yani, malumunuz, Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, büyük illerde hakikaten hizmetin etkin sunulması açısından ihtiyaca göre iyi tespit edilerek birkaç ŞÖNİM'in sorumluluk bölgeleri ayrılarak hizmet sunmasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu anlamda bütçe çalışmalarımızda da bu gerekliliği aktardık bütçe çalışmalarına. Yani, özellikle büyük şehirlerde 2'nci, gerekliyse 3' üncü ŞÖNİM'lerin açılması konusunda efendim.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bir sorum var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

SAİT YÜCE (Isparta) – Biraz önceki arkadaşlara da sorduğum soruyu sizlere de tekrar etmek istiyorum. Bu ŞÖNİM önleme hizmetleri dendiği zaman bunun muhtevasında ne var yani insanlara ne anlatıyorsunuz o şiddetten vazgeçmesi için? Bu muhtevadan biraz bahseder mi siziz.

BAŞKAN – Biraz çalışma mekanizmasını da anlatın, orada o zaman daha iyi anlaşılacak. Az önce kurumları hızlı geçtiniz, orada kurum tam anlaşılmadı.

SAİT YÜCE (Isparta) – Yani, dağıtılan evrakları inceledim, öyle bir şey görmediğim için soruyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Şurada İŞKUR, vesaire dediğiniz kurumları hızlı geçtiniz, nasıl çalıştığını biraz anlatmanız, açmanız gerekecek.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Efendim, özellikle Ankara ŞÖNİM uygulamasında tam olarak alanda ne yaptığımızı, şiddet mağdurları açısından, şiddet uygulayanları açısından ne yaptığımızı detaylı biçimde anlatacağım. Dilerseniz o bölümde özellikle yapılan faaliyetleri söyleyelim.

BAŞKAN – Tamam, onu da yapalım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – En sonunda tekrar ben o soruyu değerlendireceğim efendim sizle birlikte.

BAŞKAN – Bir de şöyle bir şey yapalım: Uygun bir takvimde Ankara'daki merkezin işleyişini gidip yerinde görelim, büyük bir bina çünkü, ben çalışma prensibini biliyorum.

SAİT YÜCE (Isparta) – Sayın Başkanım, burada kurumların anlattığı şeyler, mevzuatlar, uygulamalar, işte, eğitim merkezleri, merkezlerin hüviyeti, çalışan kişi sayısı gibi şeyler ama merak ettiğim, esas derde şifa olacak olan, ilaç olacak olan, bu şiddet yapanları, uygulayanları vazgeçirecek ne anlatıyorsunuz? O "Ne?" sorusunun cevabını arıyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Efendim, ben kısaca şunu iki başlıkta özetleyeyim. Bir: Vaka yansdıktan sonra 6284 sayılı Kanun kapsamında hakkında tedbir kararı uygulananlar var. Yani, aslında biraz önce bahsettiğim koruyucu hizmetler bağlamında uygulanan... Ama, sizin özellikle vurguladığınız, anladığım kadarıyla, hakikaten toplumda bu şiddetin önlenmesi anlamında ne yapmamız gerektiği konusu. Hakikaten bu konu çok önemli. Bu konunun çok önemli üç ayağı var. Bizim burada toplumsal bilinçlendirme sağlamamız gerekiyor ki burada da toplumsal bilinçlendirme açısından -biraz önce Özlem Yarbay'ım da bahsetti- millî savunma eğitimleri gibi... Diyanet İşleri Başkanlığıyla çok iyi bir iş birliğimiz var, vaizlere, vaizelere, din görevlilerine yönelik iyi bir eğitim programı yürütüyoruz ki onlar da alanda kanaat önderi olarak toplumsal bilinçlendirmeye katkı sunsunlar diye. 40 binin üzerinde din görevlimize bu anlamda Diyanet İşleri Başkanlığıyla iş birliğinde eğitim programı gerçekleştirdik. Millî Eğitim Bakanlığıyla iş birliği çalışmamız var. Şöyle: yurttaşlık, vatandaşlık, insan hakları dersi kapsamında ilköğretimde, ortaöğretimde, hakikaten, şiddetin yanlış bir davranış biçimi olduğu, şiddetin çatışma çözme anlamında yanlış bir davranış biçimi olduğu, yasal mevzuata ilişkin, öğrencilerin, ilköğretimden, okul öncesinden başlayarak doğru bilinçlendirilmesi konusunda çok kapsamlı çalışmalar yürütüyoruz efendim.

BAŞKAN – Eğitim içeriklerini soruyor Sait Hoca. Onunla ilgili bize bir sonraki toplantıda... Şu an yanınızda var mı?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Hayır efendim, biz ŞÖNİM üzerinden...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR ANKARA İL MÜDÜRLÜĞÜ KADIN HİZMETLERİ İL MÜDÜR YARDIMCISI SAMİYE KORKMAZ – Bir ekleme yapabilir miyim buna?

BAŞKAN – Buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR ANKARA İL MÜDÜRLÜĞÜ KADIN HİZMETLERİ İL MÜDÜR YARDIMCISI SAMİYE KORKMAZ – Aslında biraz sonra ŞÖNİM sunumunda da bunu dile getireceğiz ama ben Sayın Vekilimin söylediğinden şunu anlıyorum: Vatandaşa dokunan yani insana dokunan, yüreğinde bunun bir sorun olduğunu hissettirecek çalışmalar yürütüyor muyuz, onun işine yarayacak çalışmalar yürütüyor muyuz? Yürütmeye çalışıyoruz yani davranış değişikliği çok kolay bir şey değil. İnsanların bugüne kadar öğrendiği öfkesini kontrol etmeye yönelik mekanizmalarını bir anda değiştiremiyorsunuz. Ama, Ankara İl Müdürlüğü olarak yürüttüğümüz çalışmalarda, şiddet uygulayan, uygulama ihtimali bulunan ve şiddet mağduru kişilere yönelik yürüttüğümüz çalışmalarda biz daha çok davranış değişikliğini amaçlayan materyaller kullanıyoruz. Yani, iletişimde olumlu iletişimi nelerle sağlayabilirsiniz, şiddeti uygulayan kişiye de etkileri nelerdir, bunu özellikle onlarla paylaşıyoruz ve interaktif sunumlar gerçekleştiriyoruz. Yani, büyük alanlarda büyük seminerler şeklinde değil. Bunun daha kalıcı olduğunu düşünüyoruz.

SAİT YÜCE (Isparta) – Aslında tam cevabını almak istediğim şey buydu.

Bir tane bir şey paylaşmak istiyorum Başkanım.

Geçen hafta Isparta'daydım -faydası olur belki burada bulunan arkadaşlar açısından da- psikologlarla bir toplantı yaptık bu konuyla ilgili, ben de bu Komisyonun üyesi olduğum için. Bir tane güzel bir şey var, aslında çok güzel şeyler söylediler de vakit almasın, sadece bir tanesini söyleyeceğim. Evlilik öncesi evliliğe hazırlık seminerleri gibi bir şeyler yapmışlar. Gördüğümüz şu diyor: Genellikle bu mesele eve hazırlık olarak anlaşılıyor, evliliğe hazırlık değil. Eve hazırlık derken çiftler -işte, kız, erkek- koltuk, perde, halı, nasıl bir ev, bunları ya da işte, takılar, vesaire... Dolayısıyla, kendisine eş olarak seçtiği insanda esas aranması gereken kriterlerin ne olduğuyla ilgili çok bir fikirleri yok bu gençlerin, hatta ailelerinin de. Yani, hakikaten kültürümüz uyuyor mu, manevi dünyamız uyuyor mu, ruhumuz uyuyor mu, eğitimiz uyuyor mu, ailelerimiz uyuşabilecek mi, bunlara bakmadan bir şekilde tanışılıyor ve hemen ev hazırlıklarına başlanıyor, evlilik hazırlığına başlanmıyor. Bunun için de bu eğitimleri verdiğimiz kişilerin önemli bir kısmını... Hatta, "Ha, demek buymuş." deyip evlilik tarihini biraz daha ileri alan ya da vazgeçenler bile olduğuyla ilgili bilgiler paylaşılar benimle. Biraz da anlatmak istediğim, sorularındaki maksadım da bu idi. Yani, sadece gelen kurumların... Biz devlet olarak da Meclis olarak da ya da bürokrasi olarak da bu sıkıntıyı önleyecek şeyler yapacaksak sadece mevzuatları, uluslararası kriterleri, tedbirleri, maddi tedbirleri değil, baştan aileleri bu noktada yetiştirecek, bilinçlendirecek şeyler yapmamız lazım. Bütün bu sunumlarımızın çok büyük bir ağırlığı da bunlardan müteşekkil olması lazım. Bunu paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bir katkı da ilave de ben yapmak istiyorum bu konuda. Şimdi, tabii, biz bu masanın konusu olarak aile içinde olanları konuşuyoruz. Ama, toplumda eğer şiddeti konuşuyorsak... Az önce verilen rakamların genişletilmesindeki muradım da oydu. Stadyumda, okulda şiddet görüyoruz. Yani, vatandaş kahvede kavga ederken de şiddet uyguluyor merakını çözmek için, iş yerinde de şiddet uyguluyor, geliyor, evinde de şiddet uyguluyor. Kişinin çözüm üretme kapasitesini, çatışmayı çözme kapasitesini artırmamız gerekiyor bireyin ve ailelerin. Bunu yapamadığımız zaman, bireyi -Sait Hocam'ı da desteklemek kabildinden söylüyorum bunu- tek tek o anlamda güçlendirmediklerimiz zaman bu vaka olduktan sonraki uygulamalarla ancak bunu biraz caydırabiliriz, biraz rehabilite edebiliriz. Asıl önemli olan, bireyi hayata hazırlarken -çocuk, öğrenci, genç- sorularını konuşarak ya da işte kanunlar çerçevesinde... Çok mu sorunun var, gider dava açarsın en büyük sorunda. Diğer sorunda ne yaparsın? Oturur konuşursun. Yani, sorunu nasıl çözeceğiyle, çatışmayı nasıl çözümlendireceğiyle ilgili aslında direnç ve dayanıklılık kazandırmamız gerekiyor bireylere. Genelde gördüğümüz şu: Aile içinde yaşanan şiddet -mesela, şeyi de yok, rakamlar bize onu söyledi- şöyle bir demografik yapıda daha çok oluyor diye bir veri de yok elimizde ya da şöyle bir eğitim çevresinde daha çok oluyor diye bir veri de yok. En eğitilmiş, en şehirli kesimde görebildiğimiz gibi, en eğitimsiz, en kırsal kesimde de görebiliyorsunuz bunu. Yaş aralığı yok yani genç yaşta da görebiliyorsunuz, ileri yaşta da görebiliyorsunuz. Bu anlamda, kişilerin -hem değerler eğitimi denilebilir buna, psikolojideki çatışma çözümü denilebilir, neyse- bireyin sağlıklı, akıllı başında bir insan olarak var olması yönünde desteklenmesi ve güçlendirilmesi gerekiyor. Aslında temel sorun bu. Bu bazen aileden verilebilir, bazen okuldan verilebilir, bilemiyorum ama verilemeyebilen süreçteki zincirin kırıldığı yerde aslında sisteme dâhil olup o kırılan zinciri tamir etmemiz gerekiyor. Yani aileden alamamışsa, eğitimi tamamlamamız gerekiyor. Eğitim sürecinde alamamışsa meslek içi eğitimlerde belki ya da sizin er eğitimleri dediğiniz, askere gittiğinde bu eğitimi vermeyiz... Zincir bir yerde kırıldıysa bizim mekanizmaya dâhil olup kişinin bu anlamda güçlendirilmesi noktasında sürece dâhil olmamız gerekiyor gibi görülüyor kabaca.

Sizin böldük çalışmanızı, yalnız ben şunu anlamak istiyorum, aslında ŞÖNİM'in kuruluşu aşamasında olan biri olarak söylüyorum, bu kurumlar belirttiniz ya, 10'uncu slaytta, biraz ilerleyen aşamada anlatacak mısınız bu kurumlarla ne iş yaptığımızı, ne yaptığımızı?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Evet, onu anlatacağım efendim.

BAŞKAN – Peki, devam edelim o zaman.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Aslında zaten efendim çok güzel bir şekilde önleyici faaliyetin ne kadar önemli olduğunu ve aslında şiddetle mücadelede temelinde önleyici faaliyet gerçekleştirmesi gerektiğini çok iyi bir şekilde özetlediniz, çok teşekkür ederiz.

2015 yılı sonu itibarıyla ŞÖNİM'lerden -40 oldu ŞÖNİM'ler- 60 binin üzerinde kadın, 18 binin üzerinde çocuk ve 5 binin üzerinde erkek olmak üzere 84 bin kişi hizmet almış bulunmakta ve -burada slaytta- özellikle ŞÖNİM'lerin sunduğu hizmetler genel hatlarıyla: Koordinasyon, hukuki destek, sağlık destek hizmeti, psikososyal destek, önleyici hizmet, müdahale yönlendirme, ekonomik destek, eğitim, meslek desteği gibi çeşitli başlıklar özetledim ama bir sonraki sunumda özellikle alanda ne yaptığımız daha detaylı şekilde Ankara sunumunda aktarılacak.

Şimdi, sizin söylediğinize de ek olarak şekilde şöyle bir şey söyleyeyim: Pilot uygulamanın değerlendirmesini biz 2012 yılından beri yapıyoruz. Burada da çeşitli raporlar bu değerlendirme açısından çok etkili oldu. Gerek kadına yönelik aile içi şiddet araştırması, TBMM araştırma komisyonunun çalışmaları, genel müdürlük tarafından gerçekleştirilen etki analiz çalışması, gerek yaptığımız toplantılarda edindiğimiz tecrübeler bize şunu söylüyor ŞÖNİM'lerle ilgili: ŞÖNİM'ler hakikaten şiddetle mücadele açısından mağdurlara ilişkin ikincil mağduriyetlerin önlenmesi açısından çok önemli çünkü burada başvurunun tek elden yapılması, kadının başvuru sırasında farklı kurumlar gezmek...

BAŞKAN – Şunun altını çizelim, kurumları bilen biri olarak, aslında sihirli cümle şu: Şiddet mağduru kadının kapı kapı devlet kurumlarında dolaşmasındansa bu kurumların onun bulunduğu fiziki mekâna getirilmesi.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Aynen efendim.

BAŞKAN – Emniyet, İŞKUR... İşe mi ihtiyacı var o kadının, güvenlik tedbirine mi ihtiyacı var, başka bir eğitimin desteklenmesine mi ihtiyacı var; bütün kurumların -10'uncu slaytta verdiğiniz kurumların- kadının ayağına gelmesi, temel sihir buydu ŞÖNİM'lerin.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Aynen efendim. Yani, tam olarak tek kapı sistemi dediğimiz mantık, kanunda da karşılığı olan tek kapı sistemi dediğimiz mantık tam olarak bu efendim. Burada temelde şu sıkıntı çıkıyor ama gördüğümüzde: Siz açılış konuşmasında da söylediniz, hem şiddetle mücadele açısından hem de aile bütünlüğü, boşanmaların azaltılması açısından hakikaten bu tarz çalışmalar tek kurumun görevi olarak görülebilecek çalışmalar, tek kurumun marifetiyle gerçekleştirilecek çalışmalar değil. Bu anlamda ŞÖNİM'deki temel zorluklardan birisi şu: ŞÖNİM Aile Bakanlığının bünyesinde, Aile Bakanlığı taşra teşkilatı bünyesinde hizmet sunuyor. Ancak diğer kurumların ŞÖNİM'i kabullenip, ŞÖNİM'e gerektiği kadar önem verip, destek olup, personel görevlendirip, kendi iç işleyişini ŞÖNİM hizmetleriyle de koordine edecek, senkronizasyonu sağlayacak şekilde gerçekleştirememesi, bu anlamda iç düzenlemelerini buna uyumlaştırmaması ŞÖNİM'lerin etkin hizmet sunması açısından çok önemli bir handikap oluşturuyor. Çünkü baktığımızda hâlen ŞÖNİM'lerin bu iç standardizasyonlarının sağlandığını açıkçası söylemeyiz efendim. Hatta burada da temel sorun olarak yazdığımız, hakikaten bu kurumlar arası standartları, kurumsal arası iş ilişkilerini, kurumların personel görevlendirme politikalarını, o personelin ŞÖNİM'lerde görev yapma politikalarına ilişkin bir standardizasyonu sağlayamadık, hakikaten bu bizim kamu bürokrasisi açısından bir eksikliğimiz ama biz de hani bunu nasıl aşarız şeklinde hakikaten özellikle yönetmeliğe çok önem verdik -yönetmelik çalışmamızı 21'inci slaytta aktardım efendim- yönetmeliğimiz Başbakanlığa sunuldu yayınlanmak üzere ve ŞÖNİM yönetmeliğinin çıkmasının diğer kurumlar arası standardizasyonun, iş ilişkilerinin tanımlanması açısından önemli olduğunu değerlendiriyoruz. Bu anlamda hakikaten yönetmeliğin olmaması çok büyük bir handikap doğuruyordu mevzuat açısından. Bunun yanı sıra 2016-2019 Eylem Planımız hâlihazırda taslak olarak çalışıyor. 19'uncu slaytta 5 temel hedef ve 31 temel faaliyet tanımlanıyor. Burada mevzuat düzenlemeleri, farkındalık yaratma, zihniyet dönüşümü, koruyucu önleyici hizmet sunumu, şiddet mağdurlarının güçlenmesi, sağlık hizmetlerinin düzenlenmesi ve uygulanması, kurumlar arası iş birliği ve politika geliştirme gibi çeşitli temel başlıklar var ulusal eylem planında. ŞÖNİM'lere ilişkin de (3.1) faaliyetinde şu şekilde bir faaliyet tanımladık. Şiddet önleme ve izleme merkezleri tüm illerde yaygınlaştırılacak, kapasiteleri ve hizmetlerin standardizasyonu sağlanacak ve geliştirilecek. Bu anlamda hakikaten hizmetlerin tüm illerde aynı hizmet standartlarının oluşması, aynı hizmet iş tanımlarının gerçekleştirilmesinin önemli olduğunu, bunun ŞÖNİM'lerin etkin hizmet sunması açısından en önemli handikap olduğunu değerlendiriyoruz.

ŞÖNİM'lerin hizmet standardizasyonu sağlanması açısından hakikaten çok iyi bir dönemde, iyi bir projemiz başladı. 2009 IPA-1 kapsamında Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi yürütüyoruz efendim. 2013 yılında başladık projeye. 10 milyon avroluk... 7 milyar avroya yakın bir teknik desteği olan aile içi şiddete maruz kalan kadınlar için destek hizmetlerinin oluşturulması ve mevcut hizmetlerin geliştirilmesini ve şiddetle mücadele mekanizmalarının iyileştirilmesini bütünsel anlamda, sadece bizim Bakanlığımız değil -biraz önce Tarıkhan Müdürüm de aktardı- Aile İçi Şiddet Şube Müdürlüğündeki polis memurlarına yönelik, Adalet Bakanlığındaki yazı işleri kâtiplerine yönelik, Sağlık Bakanlığı görevlilerine yönelik eğitimleri de kapsayan bütünsel bir politika içeren bir projemiz başladı. Söz konusu proje kapsamında standardizasyon faaliyetleri yürütüyoruz; bu anlamda ŞÖNİM'ler, konukevi, konukevi öncesi ve konukevi sonrası çalışma standartlarını tanımlıyoruz efendim. Hani, bu illerde bu çalışma standartlarını geliştirerek tüm illerde konukevi öncesi ŞÖNİM'e geldiğinde bir mağdura nasıl bir hizmet sunulacak, diğer kurumlarla nasıl bir iş ilişkisi olacak, konukevinde nasıl bir hizmet sunulacak, konukevi sonrasında nasıl bir izleme süresi gerçekleştirilecek; tüm bu çalışmaları, standartları tanımlıyoruz ve pilot çalışmaya başladık. Bu yılın içinde bu standardizasyon faaliyetlerini tanımlayarak tüm illerde bu ortak formların, ortak iş akışlarının

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

kullanılması konusunda çalışmayı yürüteceğiz, ki bu da hakikaten standardizasyonun ŞÖNİM hizmetleri açısından sağlanmasında önemli olduğunu değerlendiriyoruz.

2016-2019 döneminde planlanan çalışmaları kısaca aktarayım ben: Biraz önce bahsettim 40 ilde ŞÖNİM'ler hizmet sunuyor, biz 81 ilde ŞÖNİM'lerin hizmet vermesine ilişkin, tüm illere yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bunun yanı sıra kurumsal hizmet birimlerinin standardizasyon çalışmalarını tamamlamayı hedefliyoruz. Hizmet içi eğitimler çok önemli, sistematik hizmet içi eğitimler personele yönelik. Bu anlamda hizmet içi eğitimlerin de standardizasyonunu ve sistematik olmasını sağlayarak çalışmaları gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Bunun yanı sıra merkezî ve yerel düzeyde kurumlar arası koordinasyon ve iş birliği çok önemli. Siz de bahsettiniz, ŞÖNİM yapısı aslında çatı bir yapı, tüm kurumları kapsayan çatı bir yapı. ŞÖNİM Yönetmeliği' mizde altı ayda bir toplanmak üzere il koordinasyon kurulları öngördük ve bu il koordinasyon kurullarının düzenli olarak toplanmasıyla yerel düzeyde ŞÖNİM çatısı altında kadına şiddetle mücadele çalışmalarının da koordinasyonunun etkin bir şekilde sağlanmasını hedefliyoruz. Umarız pilot uygulamadan kaynaklanan sorunlar aşılarak ilerleyen dönemde, hakikaten, ŞÖNİM hizmetlerinin daha etkin bir şekilde uygulanması konusunda çalışmalarımız devam edecek.

Ankara il örneğimizden devam edeceğiz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Müdüre Hanım, yalnız bir şey rica edeceğim, sununuza baktım ben, biraz da vaktimiz daraldı, bize örnek olay üzerinden anlatırsanız daha çok sevineceğim. Yani, vaka kapıya girdikten, kapıdan gelip müracaat ettikten sonraki aşamalar üzerinden anlatırsanız... Hem vaktimiz daraldı hem girişte biraz baktım sununuza benzer şeyler var, onları konuştuk çünkü. İşleyiş, mekanizmayı anlatan bir sunum olursa sevinirim.

Buyurunuz.

4.- Ankara ŞÖNİM Müdürü Muradiye Oral'ın, ŞÖNİM'lerdeki kurumsal hizmet süreci hakkında sunumu

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Ben daha çok süreçler üzerinde giderek, kurumsal hizmet süreçlerimizin üzerinden giderek aktarmaya çalışayım Başkanım.

BAŞKAN – Kaçınıcı slaydı açalım?

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Başvuru şekilleriyle başlayabiliriz.

BAŞKAN – Tamam.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Şu an mevcut uygulamada şiddete uğrayan kişiler bize nasıl geliyorlar? Baktığımız zaman: Kurumlar aracılığıyla, üçüncü kişilerin ihbarı ve kişisel başvuru yoluyla gelebiliyorlar. Ağırlıklı olarak kurumlar aracılığıyla ve kurumların içerisinde de kollukta da daha çok polis aracılığıyla bize müracaat ediyorlar; bunu söyleyebiliriz. Gene, savcılık, STK ve yerel yönetimler tarafından da yönlendirme oluyor ama bunların sayısı kolluğa oranla çok düşük oluyor. Gene, kurumlardan mülki amirler yönlendirebiliyor, aile mahkemesi hâkimleri direkt bizi yönlendirebiliyor. Onun dışında da “Alo 183” şiddet hattına başvuran kişiler bize yönlendirildiği için biz onlara ulaşıyoruz.

ŞÖNİM'e ilk başvuru yapıldığında biz kişilerin değerlendirmesini sığınma ihtiyacı var mı yok mu ona göre değerlendiriyoruz. Sığınma ihtiyacı varsa süreç ona göre devam ediyor, yoksa farklı bir süreç işliyor. Öncelikli olarak ben sığınma ihtiyacı olmayan kişiden bahsetmek istiyorum: Bu kişiye yönelik hizmetlerimiz gene iki şekilde olabiliyor; yönlendirme ve rehberlik hizmeti. İhtiyacı varsa barınma dışında alabileceğimiz tedbir kararlarını alıyoruz kişiye. Diyor ki: “Ben sizden barınma tedbiri istemiyorum, sığınma evine gitmek istemiyorum, kadın konuk evine gitmek istemiyorum ancak ben kimlik bilgilerimin gizlenmesini istiyorum.” diyebiliyor. Bizim meslek elemanlarımızın yaptığı detaylı görüşme sonucunda eğer kişinin ihtiyacı varsa böyle bir karara, aile mahkemesine tedbir istem formu doldurarak kişinin kimlik bilgilerinin gizlenmesi için tedbir talebimizi iletiyoruz ve o şekilde mahkeme de kararı alıyor. Buradaki en önemli fark -sabah tartışıldı- kişinin ihtiyacına göre kararların alınması. Bize başvuran kişiler ile bizim psikososyal destek birimindeki arkadaşlarımız detaylı görüşme yaptıkları için ihtiyaç doğrultusunda tedbir kararlarını biz istiyoruz. Önceden tedbir kararı alınmış kişiler de bize geliyor izleme çalışmaları kapsamında ama biz yaptığımız görüşmede kararın devam edip etmemesi, yeni bir karar alınmasına ihtiyaç duyulup duyulmaması konusunda da kişiyle birlikte, kişinin de hemfikir olduğu şekilde kararlarını alarak aile mahkemesine iletiyoruz. Bu şekilde ihtiyacı doğrultusunda kararlar çıkmış oluyor ve oluşturulan bilgilerin, kadınla yapılan görüşmelerde elde edilen bilgilerin tamamı veri bankamıza işleniyor görüşme raporları dâhil ve aynı şekilde bu kadınların ihtiyaç duyduğu diğer hizmetlerle ilgili koordinasyon sağlanıyor. Burada neler yapıyoruz? Kişiyi etkisini izliyoruz, diyelim ki kişi bize gelmedi, daha doğrusu kadın sığınma evine kişiyi yerleştirmedik ama biz onu izlemeye devam ediyoruz, ara sıra arkadaşlarımız telefon görüşmeleriyle kişileri arayarak ek ihtiyaçları var mı, bizden istedikleri herhangi bir yardım var mı? Örneğin hukuki bir problemi var ama nasıl çözmesi gerektiğini bilmiyor, biz onu baroya yönlendiriyoruz ve baronun Gelincik Merkeziyle iletişim içerisinde çalışıyoruz. Oradan zaten direkt kendisine avukat da tahsis ediliyor, o konuda da ön rehberliği biz yapıyoruz, detaylı rehberlik de baro tarafından yapılmış oluyor. “İşe ihtiyacım var.” diyorsa İŞKUR meslek danışmanlarıyla biz haftalık düzenli görüşmeler sağlıyoruz, randevu alıyoruz kendilerine, ŞÖNİM'e gelerek bu görüşmeleri yapabiliyorlar, kayıtları alınıyor. Nakdî yardıma ihtiyaçları varsa eğer kadınların, biz il müdürlüğümüzün diğer birimlerine yönlendirerek sosyoekonomik destek hizmetlerinden faydalanmasını sağlayabiliyoruz. Çocuğu için kreş desteğine ihtiyacı varsa gene o hizmetlerin de sağlanmasına yardımcı olabiliyoruz. Kadının ihtiyacı devam ettikçe de bizim ona olan rehberliğimiz devam ediyor, dosyasını hiçbir zaman kapatmıyoruz.

Sığınma ihtiyacı olan kadınlar için de ilk kabul birimlerimiz ve kadın sığınma evlerimiz var. Öncelikle Ankara ilinde gelen kadınların çoğunluğu ilk kabul birimimize yerleşiyor. 1 ilk kabul birimimiz var Ankara'da, bu birimde on beş gün süreyle kadınlar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

kalıyor, ihtiyaçları değerlendiriliyor yani sığınma ihtiyacı devam ediyor mu etmiyor mu, ediyorsa kendisine uygun kadın konukevi hangisiyse on beş gün sonrasında oraya yerleştiriliyor, çocuklarıyla birlikte kadın yerleşebiliyor. Buradaki tek kriterimiz çocuklarda 12 yaşından büyük erkek çocukları alamıyoruz; onları, çocuk hizmetlerimize bağlı diğer kuruluşlara yönlendirerek çocuğun da gene korunmasını sağlayabiliyoruz. Bu ilk kabul birimindeki değerlendirme sonrası kadın konuk evine kadınlarımız yerleşiyorlar, orada da altı ay süreyle kalabiliyorlar, ihtiyaçları devam ettiği sürece konaklama süresi uzatılabilir. Bizim ilimizde -ilk defa sanıyorum Ankara'da olan- özel bir uygulama var, kadın konuk evlerimizin ihtisaslaşmasına yönelik bir çalışma başlatıldı. Özellikle ruh sağlığı problemi olan kadınların nerede barınacağı, tanısı konulmamış ama bariz ruh sağlığı sorunları var, rapor da alınamıyor, rehabilitasyon merkezine yerleşemiyorlar ama kimseleri yok, aileleri sahip çıkmıyor ya da şiddet görüyorlar ailelerinden; bu tür kadınları yerleştirdiğimiz özel bir kadın konukevi oluşturuldu, sadece bu vakalarla ilgili. Oraya özel personel alındı ve oranın da psikiyatri klinikleriyle daha irtibatlı şekilde çalışmasını oluşturacak bir sistem kuruldu. Onun dışında şiddet riski olmayan, sadece barınma ihtiyacı olan kadınlara yönelik de bir kadın konuk evimiz özellikle ayrıldı. İlk kabul birimi kadınların yerleştirilmesini buna göre yapıyor. Yüksek riski olan kadınlar için de 3 tane kadın konuk evimiz özel olarak yüksek can güvenliği riski olan kadınlar için ayrılmış durumda.

Şimdi, müdahale planımıza baktığımız zaman, sığınma ihtiyacı olan kadına neler yapıyoruz diye baktığımızda: Kadın konuk evine yerleşmiş olsa bile ŞÖNİM'le birlikte kadına müdahale planı yapılıyor. ŞÖNİM'de ilk başvurduğu andan itibaren ya da bir şekilde vaka bize bildirildiği andan itibaren kadın eğer kadın konuk evindeyse izleme çalışması ve müdahale planı ŞÖNİM'deki sorumlu vaka sorumlusu meslek elemanı tarafından yürütülüyor. Yani o kadınla ilgili herhangi bir ek tedbir kararı alınacaksa, herhangi bir uygulama ya da kadının can güvenliği riski var, nakli olacaksa, ŞÖNİM'de çalışan meslek elemanı bunu takip ediyor ve alacağı diğer destekleri, psikososyal, ekonomik, tıbbi, hukuki, istihdama yönelik bütün destekler ŞÖNİM'deki meslek elemanı tarafından takip ediliyor ve durumları izleniyor. Kadın konuk evinden çıktıktan sonra da yine ŞÖNİM tarafından kadınların durumu takip ediliyor. "Bu takip nasıl yapılıyor?" diye sorulabilir. Biz takibi farklı şekillerde yapıyoruz. Telefonla sıklıkla yapmakla birlikte kadının ihtiyaç duyması durumunda diyelim ki telefonla ulaşamıyoruz ya da telefonla iletişimi yeterli görmedik ev ziyaretlerinde bulunuyoruz. Eğer bir risk varsa emniyet desteği alarak ev ziyaretlerine gidiyoruz, burada koluğa teşekkür ediyorum, hiçbir zaman bir sıkıntıyla karşılaşmadık, ne zaman istersek anında bize polis arkadaşlarımız eşlik ediyorlar. Onun dışında kadınları görüşmelere çağırabiliyoruz. Eğer kadın il dışına gitmişse de takip gene devam ediyor, bulunduğu ile kadının dosyası hakkında bilgileri göndererek takibini sağlamaya çalışıyoruz.

Kısaca, şu anda Ankara'da 8 tane kadın konukevi bulunuyor. Müdürlüğümüze bağlı 2 tane kadın konukevi yeni açıldı; 2 tane vardı, sayısı 4 oldu, 4 tane de belediyelere bağlı, yerel yönetimlere bağlı kadın konukevimiz var; bunların tamamı ŞÖNİM'le koordineli çalışıyorlar. ŞÖNİM'in bilgisi olmadan vaka kabulü yapmıyorlar yani Ankara genelinde kadın konukevine yerleşecek ya da ilk kabul birimine yerleşecek kadınların tamamı ŞÖNİM'den geçerek yerleşiyorlar.

Ben kısaca verilerden söz edeceğim. 2015 yılı verilerine baktığımız zaman...

BAŞKAN – Yalnız, ŞÖNİM'de nasıl bir hizmet verdiğinizizi ilk defa duyan biri için anlamadık, ben biliyorum da...

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADİYE ORAL – Zaman azaldığı için hızla geçtim.

BAŞKAN – Yani, ne yapıyoruz biz? Yani kadın geldiğinde İŞKUR temsilcisi ne yapıyor, hukuk temsilcisi ne yapıyor, kolluk kuvvet temsilcisi ne yapıyor, oradaki diğer bakanlık temsilcileri?

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADİYE ORAL – Tamam, onu kurumlar arası iş birliğinde anlatacaktım ama kısaca söz edeyim. Kadın geldiğinde sanırım bizim mesleki sürecimizle ilgili bir eksiklik yok galiba öyle anlıyorum. Diğer kurumlarla ilgili polis irtibat görevlisi var bizde il emniyet müdürlüğü asayiş şube içerisinde kurulan aile içi şiddet bürosundan bir irtibat temsilcisi bizde bulunuyor. İrtibat temsilcisi gerek olduğunda kadınla ilgili GBT sorgulamasının yapılması için birimiyle etkileşim içerisine giriyor; bizde yapılamıyor çünkü PolNet sistemi olmadığı için. Kendisi telefon aracılığıyla kadınla ilgili bir araştırma yapılması gerekiyorsa o bilgileri bize temin ediyor ya da kadının bir yere nakil olması gerekiyorsa ve acil emniyet desteğine ihtiyacımız varsa irtibat görevlisi tarafından bu sağlıyor; bu konularda bize yardımcı oluyor. Direkt olarak vakayla ilgilenmiyor irtibat görevlisi ama bizim ilettiğimiz ihtiyacı olan vakalara ilişkin çözüm üretiyor.

İŞKUR danışmanları ise haftalık bize geliyorlar, kadınlar kadın konukevlerinden ya da bizim telefonla ya da bir şekilde kendilerine danışmanlık sağladığımız kadınlar "Biz İŞKUR'dan destek istiyoruz." dediklerinde randevu alıyoruz kendilerine. O randevu usulüne göre İŞKUR meslek danışmanlarıyla görüşme yapıyorlar ve iş konusunda rehberlik alıyorlar ŞÖNİM'den. Onun dışında meslek edindirme kurslarıyla ilgili...

BAŞKAN – Millî Eğitim Bakanlığının var.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADİYE ORAL – Evet, meslek edindirme kurslarıyla ilgili çalışmalar kadınların buldukları kadın konukevlerinin girişimleriyle halk eğitim merkezleri tarafından gerçekleştiriliyor, kadınların o eğitimlere katılması sağlanıyor. Ama bizim ŞÖNİM'de bire bir kadınları eğitime yönlendirmeye çalışmamız yok, daha çok kaldıkları yerler vasıtasıyla ya da bize müracaat ettiklerinde halk eğitimleri programları hakkında kendilerine bilgi veriyoruz özelliklerine göre. İşte, kendi yeteneği, bilgisi neyse "Ben şu konuda eğitim almak istiyorum, kurs almak istiyorum." dediğinde halk eğitim programını araştırıp, bakın "Şuradan faydalanabilirsiniz, oraya gidip kayıt yaptırmanız gerekiyor." bilgisini veriyoruz kendilerine.

BAŞKAN – Tamam, devam edelim lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Kadınların bize başvuru şekillerine baktığımızda yüzde 38'inin şiddet nedeniyle başvurduğu yani doğrudan “Ben şiddet görüyorum.” diyerek başvurduğunu görüyoruz, yüzde 51'inin barınma talebiyle, tabii bu barınma da tartışılan bir konu “Barınma da şiddettir.” denilebiliyor çünkü kadın dışarıda kalmışsa, gidecek herhangi bir yeri yoksa bir şekilde onun da ekonomik olarak şiddete maruz kaldığı görüşü hâkim. Yüzde 11'i de danışmanlık almak üzere bize başvuruyor.

Geliş şekillerine baktığımız zaman burada, yüzde 78 polis tarafından geliyor. Burada Jandarma yüzde 1 oranında. Ankara ili için bu rakamlar. Bireysel olarak başvurular yüzde 19 ve diğer kurumlar tarafından yönlendirilenler de yüzde 2 oranında.

Hizmetlere baktığımız zaman, ağırlıklı olarak barınma hizmeti sunulmuş kadınlara, onu psikosozyal destek hizmeti ve hukuki destek hizmeti izliyor. Hukuki destek biraz daha az. Onun dışında istihdam, tedbir kararını yönlendirme ve tedbir kararını yönlendirme oranı burada çok yüksek değil. Bu da şunu gösteriyor: İhtiyacına göre tedbirin yenilenmesini istiyoruz kadınların. Kadınlara yapılan danışmanlıkla gereksiz yere tekrar tedbir kararının uzatılmasına ihtiyaç kalmıyor aslında. Biz çok gerekli durumlarda uzatmış oluyoruz tedbir kararlarını.

Benim özellikle vurgulamak istediğim burada bizim ŞÖNİM'de uyguladığımız erkeklere yönelik, daha doğrusu şiddet uygulayana yönelik yaptığımız bir çalışma var, öfke kontrolü çalışması. Bu çalışma, erkeklere yönelik tedbir kararları alınıyor, bu tedbir kararları önleyici tedbir kararları ağırlıklı olarak. Bunların bir kısmı sağlık tedbiri kararı. İşte kişi madde kullanıyorsa ya da ruh sağlığı sorunu varsa bir sağlık kuruluşunda tedavi olmasına ilişkin tedbir kararları alınıyor. Bunlara ilişkin biz bir şey yapamıyoruz, bunu Sağlık Bakanlığına yönlendiriliyor bu tedbir kararları ama onun dışında mahkemelerden şiddet uygulayan kişilerin öfke kontrolü programına katılması için karar geliyor bize. Bu karar da şu şekilde oldu: Bizim mahkemelerle yaptığımız görüşmeler yani aile hâkimleriyle tek tek yaptığımız görüşmeler sonrası, bizim böyle bir programımız var, şiddet uygulayan...

BAŞKAN – ŞÖNİM'de veriyor muyuz bu öfke kontrol eğitimini ?

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Evet.

BAŞKAN – Sait Hoca olsaydı da dinleseydi, arzu ederdim. Onun içeriğinde ne var, onu soruyor mesela o. Bu tür dokümanları bir sonraki toplantıda getirirseniz sevinirim.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Tabii ki.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Mahkeme karar verse değil mi ?

BAŞKAN – Mahkeme karar verirse tabii.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Ama biz hâkimleri bu konuda bilgilendirdik, aile mahkemesi hâkimlerinin tamamıyla görüşme yaptık, mahkemeden bu şekilde karar çıktığı zaman bizim programımıza kişileri davet edebiliyoruz.

Ben programdan şöyle kısaca bahsedeyim: Şu an bizim uygulamamızda sekiz haftalık grup çalışması var, 12 kişiden başlayan 12-18 kişilik gruplar oluşabiliyor; katılımcı, toparlayabildiğimiz kişiye bağlı ama minimum 12 kişiyle başlatıyoruz gruplarımızı. Sekiz haftalık bir farkındalık programı aslında bizimki. Bu farkındalığın içeriği nedir? Temel iletişim becerilerini kazanması için kişinin, öfkeyi tanımlaması ve öfkeyle başa çıkmayı öğrenmesi, ayrıca şiddeti tanıması yani şiddet algısını değiştirmesi, bununla ilgili farkındalık geliştirilmesiyle ilgili bir sekiz haftalık bir paket program. “Bu faydalı oluyor mu?” diye düşündüğümüz zaman da, şu ana kadar bizim öfke kontrolü programımıza katılmış şiddet uygulayan kişilerin hakkında tekrar tedbir kararı çıkmadı.

BAŞKAN – Bu önemli bir veri.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Evet, böyle bir veri var elimizde.

BAŞKAN – Gazeteci arkadaşlar ayrıldılar mı? Aslında bunu paylaşalım Burcu Hanım, bu önemli bir veri. Şiddet önleme merkezlerine öfke kontrol eğitimi alanlar hakkında tekrar tedbir kararı almadı. Şikâyet geldi mi peki, böyle bir veri var mı ?

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Hayır hayır.

BAŞKAN – Gelmedi yani.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Bizim programımıza katılan kişiler hakkında hiçbir şikâyet gelmedi şimdiye kadar.

BAŞKAN – Tamam öfke kontrol eğitimi alanlara tekrar... Bu önemli bir veri, Burcu Hanım bunu paylaşalım lütfen.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Bizim uyguladığımız da Amerika'da geliştirilen Duluth modeli. Bu model aslında 24 hafta ile 36 haftaya kadar seansların olduğu bir model. Yalnız henüz bizim altyapımız çok uygun olmadığı için model kısaltıldı. Hani kafamızdan yapmadık bu kısaltmayı, Hacettepe Üniversitesinden destek alarak, oradaki öğretim görevlisi hocalarımızdan destek alarak bu programı en makul şekilde sekiz haftaya indirerek, katılımı da sağlayabilmek amacıyla bu şekilde uyguluyoruz. Grup çalışmasına uygun olmayan kişilerle de on iki haftalık bireysel çalışma yapılıyor.

Şu ana kadar bize 400'ün üzerinde karar geldi mahkemelerden. Bu kararlardan 200'ünü uygulayabildik öyle söyleyebilirim. Bazı kişilere ulaşamadık. Biz tebligat gönderiyoruz kendilerine. Tebligata cevap veren kişiler bize dönüyorlar yani yüzde 50 oranında geri dönüş sağlayabildiğimizi söyleyebilirim burada. Geri dönüş sağlayamadığımız kişileri de mahkemeye gönderiyoruz, tedbir kararı bilgisini de mahkemeye gönderiyoruz “Tedbir kararı uygulanamamıştır.” diye.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Ufak bir ekleme yapacağım.

BAŞKAN – Buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Ankara ilimizde bu öfke kontrol programı pilot olarak uygulandı. Biz bunu ülke geneline nasıl yaygınlaştırırız? Özellikle bu konuda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

Sağlık Bakanlığıyla iş birliği gerçekleştirdik ve 8 Mart 2015 tarihinde Sağlık Bakanlığıyla bir protokol imzaladık. Söz konusu protokolle birlikte biz bu öfke kontrol programının Sağlık Bakanlığı tarafından kurulacak psikososyal destek merkezleri bünyesinde uygulanması konusunda mutabakata vardık ve şu an Sağlık Bakanlığı kendi iç kurumsal yapılanmasında bu psikososyal merkezlerinin kurulmasına ilişkin çalışmaları tamamlamak üzere ilerleyen dönemde bu mahkemeden gelen rehabilitasyon tedavi kararlarının Sağlık Bakanlığı psikososyal destek merkezleri vasıtasıyla tüm illerde etkin şekilde uygulanacağını değerlendiriyoruz efendim, iş birliği çalışmalarımız devam ediyor Sağlık Bakanlığıyla.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurunuz.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Şundan da söz edeyim Başkanım: Biz şiddet uygulayan kişilerle şiddet mağduru kişileri bir araya getirmiyoruz çalışmalarımızda çünkü yasa da engelliyor bizi. Arabuluculuk şeklinde anlaşılacak hiçbir şey yapmıyoruz. Bizim mağdurlarla çalışan meslek elemanı arkadaşlarımız genellikle kadın meslek elemanı arkadaşlarımız. Erkeklerle çalışan, şiddet uygulayanlarla çalışanlar da erkek meslek elemanları. Grup çalışmalarında dengeyi sağlamak amacıyla bir de kadın meslek elemanı arkadaşımız katılıyor ama aynı meslek elemanı hem şiddet uygulayanla hem şiddet mağduruyla çalışma yapmıyor.

Ben Ankara genelinde mahkemelerden bize yansıyan toplam tedbir kararı sayısından bahsetmek istiyorum: Şu ana kadar toplam yasa çıktığından beri 47.280 tedbir kararı mahkemelerden bize ulaşmış; biz bunları kendi veri tabanımıza işliyoruz. Zorlama hapsi kararı çok az sayıda, 110 karar çıkmış şu ana kadar yasa çıktığından beri. Önleyici tedbir kararları 37.780 yani önleyici kararların yani şiddet uygulayanlara yönelik kararların ağırlıkta olduğunu görüyoruz. Koruyucu tedbir kararı da 9.390.

Asıl bizim vurguladığımız çalışmalarımız da yerel çalışmalardan ben bahsedeceğim. Biraz önce Başkanımız Mustafa Bey genel olarak Türkiye genelini kapsayan koruyucu önleyici çalışmalardan, Bakanlığımızın yaptığı çalışmalardan bahsetti, ben de il genelinde yaptığımız çalışmalardan bahsedeceğim: İl genelinde il müdürlüğümüzün koordinesinde ŞÖNİM'in de gerçekleştirdiği birtakım koruyucu önleyici çalışmalar yapıyoruz. Bunların başında hizmet içi eğitimler geliyor, hizmet içi eğitimlerle bizler, kurumda çalışan meslek elemanı arkadaşlarımızın bilgi düzeyini artırmaya çalışıyoruz. Topluma yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapıyoruz, kurumlar arası iş birliği en çok önem verdiğimizden şeylerden birisi ve diğer kurumların da faaliyetlerine ve eğitimlerine mümkün olduğu kadar biz katılmaya çalışıyoruz. Hizmet içi eğitimlerin başlığı altında özellikle travma ve travmaya ilişkin müdahale çok önemli çünkü bize gelen müracaatçıların tamamı travma yaşamış kişiler oluyor onunla nasıl başa çıkacakları konusunda arkadaşlarımız eğitim alıyorlar. Şiddeti anlamak, her ne kadar biz bu konuda bildiğimizi iddia etsek de arkadaşlarımız bilgi düzeyinin sürekli yenilenmesi ihtiyacı duyuyor ve biz bu eğitimleri kendi içimizde devam ettiriyoruz. Yaratıcı drama eğitimi, diksiyon, iletişim, proje döngü yönetimi, öfke kontrolü, stresle başa çıkma biz kendi arkadaşlarımızla da bu eğitimi veriyoruz. Evlilik öncesi telefonla iletişim ve vaka toplantıları yapıyoruz.

Toplumsal bilinçlendirme çalışmaları... 2015 yılında gerçekten çok büyük bir ağırlık verildi bu çalışmalara. Şu anda 50'nin üzerinde seminerimiz planlanmış durumda mayıs ayına kadar, bunun sayısını da biz her gün arttırıyoruz. Bu çalışmaları da biz il merkezi ve ilçelerde sürdürüyoruz. İlçelerde hem kamu görevlilerini yani bu alanda hizmet verebilecek ya da şiddete uğrayan kişilerle karşılaşp onları yönlendirmesi gereken kamu görevlileri ve yerel halka grup grup seminer çalışmaları planladık. Bunlara devam ediyoruz. Dediğim gibi hem merkezlerde hem ilçelerde hem belediye hem kaymakamlıklarla iş birliği içerisinde bunu yürütmeye çalışıyoruz. Aslında bir eğitim paketi oluşturduk. Başlangıcımız ilk verdiğimiz seminerler daha çok şiddetle ilgili farkındalık, 6284 ve kurumsal işleyişimizi anlatıyoruz ilk seminerlerimizde. İkinci seminerlerimizde toplumsal cinsiyet eşitliğini anlatıyoruz konu olarak. Üçüncü olarak öfke kontrolü ve stres yönetimini başlık olarak aldık ve daha sonra iletişim konusunda yani bu temel başlıklarda seminerlerimize devam edeceğiz. Son bir yılda yaklaşık 3 bin kişiye ulaşmış durumdayız.

Samiye Hanımın da belirttiği gibi bizim çalışmalarımız büyük olmuyor özellikle kurumlarda yazışmalarımızda ve iletişimlerimizde belirtiyoruz: "Biz 50 kişinin üstünde gruplar istemiyoruz, en fazla çalışacağımız grup 50 kişi olsun hatta 10 kişi bile olsa biz gelir bu çalışmayı yaparız." diyoruz çünkü sayı ne kadar az olursa bizim o kişilerle interaktif bir şekilde etkileşimde bulunmamız ve anlatmak istediğimizi anlatmamızın daha kolay olduğunu vurguluyoruz.

Kurumlar arası iş birliği de dediğim gibi bizim önem verdiğimiz konulardan birisi. İl koordinasyon kurulu toplantısı iki kez yapıldı 2014 yılında ve 2015 yılı, sonuncusu kasım ayının 26'sında yapıldı. İl koordinasyon kurulu toplantısına il ve ilçelerdeki kamu kurum temsilcileriyle mülki amirler başta olmak üzere kamu kurum temsilcileri, üniversiteler, STK'lar, yerel yönetim temsilcileri katılıyorlar ve "Biz, şiddet konusunda ne yapabiliriz?" hep birlikte o toplantıda istişarede bulunuyoruz. Çok geniş katılımlı bir toplantı en son toplantımız gerçekleşti, 100'ün üzerinde katılımcıyla gerçekleştirdik. Bu da bu konuya diğer kurumların ve sivil toplum örgütlerinin ne kadar ilgili olduğunu bir göstergesi diye düşünüyorum.

Bu, bir yıllık yaptığımız toplantılar dışında biz sivil toplum örgütleriyle özellikle çalışmalarımıza devam ediyoruz, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin ikili grup hâlinde çalışacağı yeni bir program başlattık. Bu da şöyle olacak: İl genelinde kadına yönelik sorunların çözülmesine ilişkin her ay toplanacağımız sivil toplum örgütleri ve üniversitelerin katıldığı koordinasyon toplantıları yapıp somut, il için çözümler üretmeye çalışacağız. Onun dışında da kadın konuk evi sonrası kadınlara daha çok nasıl destek olabiliriz, biz hem STK'lar hem üniversiteler ve hem kamu olarak biz neler yapabiliriz, ikinci başlıkta da bunu çıkartarak somut çözümler üretmeyi planlıyoruz bu toplantılarımızda.

Diğer iş birliğiyle ilgili Mustafa Bey'in de bahsettiği bir şeyden çok küçük bahsetmek istiyorum. Şimdi, yasanın altyapısıyla ilgili birtakım gerçekten problemlerimiz var. Tam olarak altyapısı oluşturulduğunda, tek kapı sistemi de bizim de istediğimiz gibi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

faaliyete geçtiğinde daha verimli şeyler elde edebileceğimizi düşünüyorum ben. Örneğin, kurumlar arası iş birliğinde hepimiz aynı düzeyde değiliz maalesef. Biz kollukla yakaladığımız iş birliğini diğer kurumlarla tam olarak yakalayamıyoruz. Örneğin, gizlilik kararı olan bir çocuğun okula kayıt ettirilmesi için bire bir o okulla, belki Millî Eğitim Bakanlığıyla bizim her vakada görüşmem yapmamız gerekiyor yani direkt olarak anne, çocuğunu aldığı anda "Benim çocuğumun gizlilik kararı vardır." dediğinde bizden yazı da gitmiş olsa her vaka için bizim görüşme yapmamız gerekiyor yani bu biraz bizi yoruyor açıkçası.

BAŞKAN – Bu önemli bir konu evet.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Her çocuk için tek tek uğraşmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Sizin bunlarla ilgili temel önerileriniz ve sorun başlıklarınız var mı bunun dışında?

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Evet.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Efendim, bunu biz hazırlayacağımız raporda, sonrasında komisyona sunacağımız raporda önerilerimizle birlikte, genel çerçeveyi burada aktarmak zorundaydık.

BAŞKAN – Bu ve benzer konular yani bu önemli bir konu.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI KADIN POLİTİKALARI DAİRE BAŞKANI MUSTAFA ÇADIR – Aynen efendim.

Sorun noktaları ve çözüm önerilerimizi kendi önerilerimizi sunacağız.

BAŞKAN – Kurumsallaşması lazım, her vakada şahsi ilişkilerle bu işin yürümemesi lazım.

ANKARA ŞÖNİM MÜDÜRÜ MURADIYE ORAL – Kimlik bilgilerinin gizlenmesi konusunda da benzer bir şey yaşıyoruz. Mahkemeden kararın aslı gelmedikçe nüfus müdürlükleri bilgileri gizlemiyor mesela. Biz arkadaşımızı mahkemeye gönderiyoruz, kararı elden alıyor, ilk yazıyı hemen yazıp elden nüfus müdürlüğüne götürüyoruz, bilgilerin gizlenmesi için. Her vakaya da bu şekilde yetişmemiz biraz sıkıntılı oluyor. Bunların kurumsal anlamda çözülmesi gerekiyor.

Ve son olarak, ben şunu söylemek istiyorum: Gerçekten kurumların koordineli çalışması hâlinde biz şiddetle ilgili karşılaştığımız sorunları çözebiliriz. Şiddeti de önlemek istiyorsak gerçekten her kurumun kendini sorumlu hissetmesiyle yani eşit düzeyde bu sorunla ilgili sorumlu hissetmesiyle bununla başa çıkabileceğimizi düşünüyorum.

Arz ederim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olunuz.

Sizin ilave edeceğiniz bir şey var mı Samiye Hanım?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR ANKARA İL MÜDÜRLÜĞÜ KADIN HİZMETLERİ İL MÜDÜR YARDIMCISI SAMİYE KORKMAZ – Yok. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim, sağ olunuz.

İlave etmek istediğiniz bir şey ya da soru var mı vekillerimizden ya da diğer uzman arkadaşlarımızdan?

Peki, ben teşekkür ediyorum.

Sunumlarımız nihayetlendi. Ben, bugün emeği geçen ve bizimle birlikte olan arkadaşlara teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Ayşe Keşir'in Komisyonun çalışma seyahatlerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Toplantının diğer gündemi önümüzdeki çalışma seyahatiyle ilgili, onunla ilgili konuşmamız lazım.

Şimdi, komisyon üyesi arkadaşlarımız tabii şehirlerini biliyorlar hangi çalışmaların yapıldığını, bir de bu tür bize gelen sunumlarda belli öne çıkan şehirler var sorun noktasında. Biz iki türlü seyahat yapacağız. Bir: Sorun bölgelerini yerinde görmek, mesela bunlardan biri Antalya, boşanma oranı en yüksek olan il kabilinde, diğeri Kilis ve Urfa. Kilis özellikle Suriyeli göçmenleri çok fazla alan, misafirleri çok fazla alan bir şehir, Urfa çok demografik yapısı farklı bir şehir hem göç alan bir şehir onun için gibi. Bir de bölgesini bilen arkadaşlarımızın kendi bölgeleriyle ilgili yapılan yereldeki uygulamaları yerinde görülmesiyle ilgili önerileri oldu. Onun için ilk çalışma seyahatimizi Bursa'ya ve akabinde Kilis ve Şanlıurfa'ya yapacağız. Bursa'da özellikle yerel yönetimin, belediyelerin aile destek merkezi var, büyük bir merkez Gemlik'te, onu göreceğiz. Bir de tabii bu seyahatlerin şöyle de bir amacı var: Türkiye genelini konuşuyoruz şimdi biz bu masalarda ama yerele göre bazı farklılıklar arz ediyor hem sorunlar hem de çözümlerde bazı nüanslar oluşabiliyor yani Bursa'da görebileceğimiz bir sorunla Urfa'da görebileceğimiz bir sorun muhtemeldir ki farklı sebeplere dayanıyor. Ve belki de bazen farklı uygulamalar oluyor. Onun için hem kurumları gezeceğiz orada hem de bu masadaki uzman arkadaşların bölgedeki, yereldeki uygulayıcılarına yani aile mahkemesi hâkimi, boşanma avukatı, sivil toplum kuruluşu kimler varsa onların yereldeki muhataplarıyla bir araya geleceğiz ki yerel ölçekte de bazı bilgiler elde edelim. İlkini 11-13 Şubatta Bursa'ya uygulayacağız programımızı. Şehirler biraz şehirlerin de programına uygun olmak şeklinde belirlendi yani bir öncelik özellikle belirlenmedi. Ondan sonraki programımız da Kilis ve Şanlıurfa'ya olacak, akabinde Konya, Van, Ordu, Erzurum, İstanbul'la devam etmek istiyoruz, birkaç il daha ilave olacak belki. Bu anlamda bir... Diğer illerin tabii tarihlerini çok netleştirmedik henüz, zaman içinde program belli olacak. Komisyon üyesi uzman arkadaşlarımızın bu seyahatlere katılımı konusunda zaten komisyon koordinasyon ekibi iş birliği içinde oluyor, programları ve takvimleri onlar belirliyorlar. Yani seyahatlerde iki temel amacımız var: Bir, sorunu yerinde görmek; iki, bu soruna karşı üretilmiş yerel çözümler varsa... Çünkü sosyal hizmet ve sosyal yardımların özellikle sosyal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile Bütünlüğü

Tarih :10/02/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

belediyecilikle entegre olması son derece önemli. Bunların önemli bir ayağı bizim komisyon konumuz, onları yerinde inceleme fırsatımız olacaktır diye düşünüyorum.

Ben tekrar bugün katılımınız için teşekkür ediyorum. Yarın görüşmek üzere. Sağ olunuz.

Kapanma Saati. 12.40

